

AREGCEL

Ára 24 fillér

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TEREZ-KORUT 52. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előzetési ár (csak vidékre) egy negyed
évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen
4 dinár, 1-20 lira, 2 francia frank, 10 lei

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ES 278-83

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASÁRNAP DELTANTÓD
REGGELIG: JOZSEF 303-30, JOZSEF 310-16

VIII. évfolyam

Budapest, 1929 november 11

45. szám

Bethlen miniszterelnök utasítására sürgősen elkészítették a gyülekezési jogról szóló törvényjavaslatot A javaslatot decemberben tárgyalja a parlament

(A Reggel tudósítójától) A gyülekezési jog terén a háború óta, enyhén szólva, kaotikus állapotok uralkodnak. A kormány a kivételes hatalom alapján tíz éven keresztül különböző rendeleteket adott ki, amelyek a gyűlések megtartását szabályozták ugyan, de

a rendeletek alapján sokkal több gyűlést tiltottak be, mint amennyit engedélyeztek.

A gyűlések engedélyezése szinte a hatóságok diszcrecionális joga lett, és nem egyszer a lehetetlenebb rendszert, egészen ügyi vagy biztonossági okokra való hivatkozással tették lehetetlenné az ellenzéki pártok szervezkedését, és az ellenzéki jelöltek gyűléseit. Rengeteg jogos panasz hangzott el a gyülekezési jog önkényes kezelése ellen.

az ellenzéki képviselők évek óta a közbiztonságok karóknál pontjaként sürgették a gyülekezési jog szabadságának biztosítását.

Bethlen miniszterelnök ismételtlen megígérte a gyülekezési jog törvénybeli szabályozását, de a beígért javaslat egyre később. A Reggel most arról értesül, hogy Bethlen miniszterelnök szűkebb környezetének kijelentette, hogy

a gyülekezési jogról szóló törvényt még ebben az esztendőben feltétlenül tető alá akarja hozni.

Ezzel kapcsolatban beavatott helyen a következőket mondták. A Reggel munkatársának:

— A miniszterelnök elhatározta, hogy a legközelebbi időn belül törvényes uton rendezi a gyülekezési jog régen rajdoló problémáját. Elgondolásának megfelelően a belügyminiszteriumban megkezdtek a törvényjavaslat kidolgozását és

a belügyminiszter már közölte is Bethlen miniszterelnökkel, hogy a törvény nyers tervezete készen van.

Az elkészült törvénytervezet még a hét végén miniszteriumközi szakszabványozás joga letartomány. Az érdekeltektől miniszteriumok most kapták meg a hivatalos értesítést arról, hogy a szakszabványozásban megfelelően képviseltessék magukat. A szakmák után a belügyminiszter a politikai pártok vezetőivel tárgyal s az eddigi tervek szerint valószínűleg

december elején a plénum elé viszi a törvényjavaslatot.

Egy régi hős uj sirkövére

Egy pillanatot, Magyarország! Csak szemrebbenésnyit válságaid, kétségaid, fájdalomaid, hiúságaid, szorongásaid és seftjeid közt, egy tizenöt éve porladó magyar zseni emlékeztetének! Akinek korhad fejfáját a Kerespesi temetőben vasárnap márványobeliszkkal cserélte ki a kegyelet: Seffer László szerkesztő, az előttünk lenyugvó emberöltő hőse volt. E törekeny testű hírlapíróban, a víziókkal gyötört lélekben, e bizarr és felbomradt historikusban világosan élt annak a fölismerése, hogy az osztrák közösigyes politika leragja a magyarság húsát, megőrli a magyarság csontját és magával rántja hazánkat a habsburgi monarchia tömegsírjába. Seffer László ennek az illetészerű lidérenyomásnak lett az üvöltő dervise: kacagtak, csufoltak, üldöztek, lenézték, amíg ő, mint egy szurokfáklya lobogott, izzott, füstölt, sistergett, hogy végül csonkig érve, a porba hulljon. Így találta rá, az Üllői-uton, báméskodó népek közt, hörögve, kopasz fejének vankosa az aszfalt, a zsebében néhány ezüstpénz és a fényképes vasuti jegye, amelyből megállapíthatták személyazonosságát. Egyenesen a halottasházba vitték: Utcan terülni el, a robogó mentőautó fapadján sóhajtani utolsót, igazi ellenzéki hírlapírósors, bene van e keserű hivatás minden romantikája és reménytelensége! Másfél évtizeddel a halála után mutassam be Seffer Lászlót a közönségnek, amely csak hazafias sajtópörökből, tintetésekéből, kétségbeesett merényletekből ismerte a nevét? Megírjam, hogy lázas ifjuságom mentora mily tudós, bölcs és elhatározott férfiú volt, mennyi nemese hevílet, őnzetlen jóság és emberiség lakozott rettenetetlen lélekében? Ma írjam mindezt, amikor reájagondolva csak lelkes fejt látom, krisztus-szakállát, két hunyorgó, díobarna szemét, magas mártirhomlokát, sőtét nyakkendőjét, benne Kossuth Lajos email-areképével, finom, leányos kezét, eugospóit, két furesza szandolint, amint a szerkesztőségi asztalok körül hajózik bennük... Tizen-nyolc éves voltam és együtt jártuk a budai kocsimákat, e fantasztikus robinzonzsigeteket, ahová az átkos közösigyes rendszer ellenségei és hajótöröttei estéknként partravetette a sors. Elfelejtett írók, mellőzött zsenik, hűdött félistenek, rekedt népribunok, letűnt csillagok ültek itt az asztalok körül és kísérletes politikai terveket szöttek. Seffer László, akinek csapongó elméje a legexaktabb tudományokban volt otthonos, aki életet töltött a rohanó idő kocsijának sárhányójába kapaszkodva és rajongott a fölfedezéseket, újításokért, már abba sem tudott békényugodni, hogy Görgey Világosnál letette a fegyvert. Most visszagondolva, a hátukon kell, hogy a hideg végigfusson azoknak, akik végighallgattak: babonás biztonssággal jósolta meg tíz évvel a világháború kitörése előtt az angol-francia-orosz szövetséget, Itália szent önzését és Európa bekerítő politikáját a németek és a kettős monarchia ellen. Se hír, se név, se könyv, egyetlen sor nem maradt utána. Sohasem pihent, nedves levonatok reszkettek a kezében, vitustáncot járt a nyomtatott betű szédületében... Sietett, mintha üldöző lovakok dobogása kísérene... Boldog hős! Elcsúszott az Üllői-uton, mielőtt lázálmai beteljesedtek volna...

„A magyar barátság nagy értéket képvisel!”

— mondotta Ismet pasa miniszterelnök a török képviselőház előtt tartott politikai expozéjában

Angora, november 10.

(A török távirati iroda jelentése.) Ismet pasa miniszterelnök a képviselőházban tartott nagy expozéjában ismertette a kormány bel- és külpolitikáját. Törökország gondosan folytatja azt a politikát, hogy a békét szilárdítsa és a nemzetközi konfliktusokat békés eszközökkel rendezze.

A szövettel a régi kipróbált barátság áll fenn.

Olaszországgal kölcsönös bizalom alapuló viszony fejlődött, míg a Franciaországgal szemben fennálló vitás kérdések szerencsés megoldást nyertek, a két ország között a közlekedés akadályokba nem ütközött. Az angol flotta látogatása

szép tanujele a brit barátságnak.

A Görögországgal folytatott tárgyalások bizonyos nehézségek következtében visszafelődtek. A Bulgáriával szemben fennálló viszonyt a legjobb szándékkal fejlesztik és Bulgária

boldogsága Törökországnak forró áhaja.

A magyar barátság nagy értéket képvisel

s a többi országokkal is jó a viszony.

A képviselők nagy tüsszal fogadták a miniszterelnöknek Magyarországról tett kijelentését. Ismet pasa ezután nagy beszédének belpolitikai részére tért át és így folytatta:

— A kormány a földnélküli polgároknak feltekelt és földet adott s a kisgazdákat arra ösztönözte, hogy termelőszövetkezetekbe tömörüljenek. A hosszantartó és kegyetlen háborúk után Törökország rendezte belső adósságait és rendszeres törlesztette a külső tartozásokat. Vasutépítésekre százmillió fontot fordított a kormány. Költségvetésünk egyensúlyban van,

az ország színvonalát gazdaságilag és politikailag nagyon emelkedett.

A képviselőház beszéde végén hosszasan ünnepele Ismet pasát és 261 szavazattal egyhangúlag bizalmat szavazott a kormánynak.

Vasárnap voltak Ausztriában a községi választások

Bécs, november 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az alsóausztriai községi választások a választók nagy érdeklődése mellett, minden zavaró incidens nélkül folytak le. Mivel

1700 község választott,

a késő éjszakai órákban még nem lehet pontos képet kapni az eredményről.

1646 községből a nemszociáldemokrata pártok eddig 17.647, a szociáldemokraták 4040 mandátumot kaptak. Az előző választásokon a nemszociáldemokrata pártok 16.896, a szociáldemokraták 3564 mandátumot kaptak.

A nemszociáldemokrata mandátumok száma eddig 1257-gyel, a szociáldemokrata mandátumok száma 476-tal növekedett.

Garami Ernő a jobboldali és baloldali diktaturáról

(A Reggel tudósítójától.) Garami Ernő, aki a napokban tért vissza Budapestre, a „Népszava” vasárnapi számában „Jobbra is — balra is” címen vezércikket írt, amelyben figyelemzést a magyar munkásságot kétoldalú ellenségére.

a bolsevizmusra és a fascizmusra.

— Természetes — írja —, hogy pártunk minden tényezője, minden testülete, minden tagja, régesrég kiábrándult mindenféle bolsevizmushól,

még akkor is, ha valaha, régen, a bolsevizmus kezdetén érzelmi szálak fűzték volna ahhoz a mozgalomhoz, amely eleinte még házudhatta, hogy a szocializmus teljesülése akar lenni. Természetes, hogy a szociáldemokrácia és a bolsevizmus között nemcsak nincs meg a legparányibb kapcsolat sem, hanem ez a két áramlat a legszörnyebb ellentétben áll egymással szemben és harcra egymás ellen... Azonban — folytatja — a bolsevizmus nemcsak a gyűlölködő ellenség képeben jelentkezik, hanem ravaszul és álnokul jobbról képeiben is igyekszik megjelenni a munkásság színe előtt. A bolsevizmus, nem lehet barátja a munkásságnak, mert diktatúrára törekszik s mert a munkásságot legnagyobb ellenségé a mindenrendű és rangú diktatúra.

Rámutat ezután a bolsevizmus vereségére, végig az egész világon s arra, hogy a bolsevisták mindenütt a legnagyobb szellemi a szociáldemokrácia táborában küzdő munkássággal szemben — a legszörnyebb jobboldali szövetségre.

— Ha félretesszük minden szentimentalizmust — folytatja — és ha tárgyilagosan vizsgáljuk az eseményeket, akkor be kell látnunk, hogy

a bolsevizmushoz se értelmileg, se érzelmileg a legvékonyabb szálak sem kötnék minket.

aminthogy őket sem köti mihozánk ilyesmi. A jobboldalon álló fascistákkal szemben, legyen bár

ébredő vagy sas

a nevük, tisztán tudjuk köteleességünket és áll-

SOK uriember sok pénzt ad ki olyan öltönyökért, amelyek arcukhoz sehogysem állanak
SZÁZ férfi vásárol drága és jó ruhát és elrontja kinézését egy ahhoz nem illő inggél
EZER férfi visel oly n y a k k e n d ő t, amely sem a ruhájához, sem az ingéhez nem illik
MINDENKI jobban néz ki, ha egész öltözetét egy helyen összehangban állítja össze.
ŐN IS könnyen elérheti ezt NEUMANN M. Budapest, IV. Múzeum-körnt 1.

juk a harcot velük szemben. Ugyanilyen tisztán kell tudnunk köteleességünket a baloldalon álló fascizmussal, a bolsevizmussal szemben is, amely nem kevesebb gyűlölködéssel kíséri lépéseinket, mint amaz. Félre hát minden áromanticizmussal és álszocializmussal, gondolkjunk arra, hogy külföldi testvérpártjainkat is

a bolsevizmus ellen irányuló kiméletlen harc

teszi napról-napra hatalmasabbá és ellenállhatatlanabbá s ne felejtjük el, hogy nemcsak jobboldalon állnak az ellenségeink, hanem a baloldalon is!

Meleg siker jegyében folyt le a nürnbergiek vasárnapi „Jedermann” előadása, amelyet a magyar közönség mély megelégedéssel fogadott

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este az Operaházban megtartott „Jedermann” előadásnak keretében mutatkozott be Nürnberg színházi együttese. Fokozott érdeklődéssel néztek színházi körökben ez az előadás elé, mert a salzburgi ünnepi játékok állandó műsoradóját igen sokan látták Reinhardt színházának budapesti vendégzseléje alkalmával, da magában Salzburgban is. A salzburgi előadás ösze van forrva az ottani gyönyörűen kiképzett architektúrájú Dom-térrel, hangsúlyozza a naturalisztikus elemeket és kiaknázza a sokrétű lehetőségeket. A nürnbergi előadás a misztérium jellegét állítja homloktérbe, művészi tradíció bizonyos lokális koloritot kölcsönöznek s mintegy örangyalént lebeg fölötté a „Nürnbergi Madonna” csodátevő oltárképe. A hársas tagolása fokozatosan emelkedő gótikus, kék- és sárgaszínű fülkékkel félkör alakú misztérium-színpad a tüllel övezett, világi hatású effektusokra modulálható háttérrel tökéletesen lezár keret, egységes atmoszférát teremt a szereplők számára, egyben determinálja pontosan játék és mozdulatbeli lehetőségeiket. Ebből a körülményből adódik azután, hogy míg Reinhardt együttesében minden egyes szereplő személynek egyéniségének szuggesztivitásával kell időt és teret leigáznia, hogy felküzdjé magát a cselekvés vércamrájába, addig a nürnbergi színészek csupán belelétszéknek, egyéniségét nem kidomborítan, hanem mély alázattal leborulva alárendelni kell az együttesben, mint az örök, egyetemes eszme parányi részesét. Ezt a testetlenségre törekvő, szinte az aszkézisig keresztülvitt önfegyelmet megtaláljuk minden egyes szereplő alakításában, akik ha egyéni tehetségük szerint nem is, összességükben méltán állíthatók a salzburgi előadással párhuzamba. Deklamációjuk szép, tiszta és a kevés tájszólás sajátos zamatot ad neki. A szereplők együttesének főbb nevei: Paul Oellers, Franz Rückert, Willy Knoerer, továbbá Clara Keller, Grete Mohr, Liselotte Betke és Hedda Lembach. A kitünő rendezés Clemens Schubert, az izléses dekoráció Heinz Grete művészi érzékét dicséri. Az előkelő közönség mély megelégedéssel fogadta a külföldi vendégek szép előadását. Dr. Váradi Miklós

Henderson azt követeli, hogy a nemzetek „teljességgel és minden korlátozás nélkül” mondjanak le a háborúról

London, november 10.

Henderson külügyi államtitkár Burnleyben tartott beszédében ezeket mondotta: Föltétlenül szükséges, hogy a nemzetek teljességgel és minden korlátozás nélkül mondjanak le arról a jogról, hogy háborút kezdenek és így

a civilizált kormányok sem a háború, sem a háborús fegyveres eszközét ne vegyék igénybe

abból a célból, hogy ezzel intézzék el a közöttük támadt viszályt. Ez szükséges előkészítője a leszerelési probléma letárgyalásának. A leszerelés mindaddig lehetetlen, amíg a nemzetekben él az a meggyőződés, hogy biztonságuk hadseregétől és hajóhadjától függ.

„Biztosítjuk a vallások és kisebbségek jogait!”

— mondotta Maniu miniszterelnök vasárnap kormányrajutásának első évfordulóján

Bukarest, november 10.

(Az Orient Radio jelentése.) A Maniu-kormány vasárnap ünnepelt hivatalbalépésének első évfordulóját. 30.000 földműves jött a vidékről Bukarestbe, hogy tünstensen a kormány mellett. A Dacia-teremben

Maniu miniszterelnök

tartott nagy beszédet.

— Romániát sikerült egy év alatt — mondotta — a civilizált nyugati államok sorába emelnünk. Helyreállítottuk a törvény uralmát és helyreállítottuk ugy az országban, mint a külföldön a bizalmat állami intézményeinkkel szemben.

Behoztuk a sajtószabadságot, a polgári szabadságjogokat, biztosítjuk a vallások és a kisebbségek szabadságjogait.

Az érdekképviseletek vasárnap választottak tagokat a törvényhatósági bizottságokba

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap választották meg országsszerte az érdekképviseletek a vármegyei és városi törvényhatósági bizottságokba tagjaikat.

Kaposvárott a kereskedőknek a hivatalos lista megkötött:

megválasztották dr. Simon Imrét, Sohr Pált, Krausz Manót, Hirschfeld Jakabot, Grünhut Rezsőt és Steiner Ferencet.

A szavazatok összeolvasását egyébként hétfőn reggel kezdi az egész országban.

ARISNYÁK és kötöttárúk

A divat kékrőka és füstszínekben minden színrányalat beérkezett

ia Francia selyem divat a jour nyíllal... P 7.60

Francia selyem divat a jour nyíllal... P 4.80

Francia selyem divat színekben... P 6.—

Ugyanaz, kis hibával... P 3.60

A legújabb kötött kosztümök. Női, férfi- és gyermekpulloverek, mellények és kabátokban nagy választék. A legújabb női reformmadrágok. Gyapju, selyem, melé, svájci minőségben a legolcsóbb árban

Salgó

Kristóf-tér

•2•

(Belváros)

PÁLPUSZTA-SAJT VIIÁGMÁRKA

UNDERWOOD írógépek

kizárólagos

magyarországi vezérképviselete:

GREINITZ-PIRKNER RT., V. Nádor-u. 11

Telefon: Automata 143-22, 211-14

VÁLTÓHITELT

ARUFEDEZET MELLETT LEGELŐNYÖSEBBEN ÉS LEGGYORSABBAN FOLYÓSIT BANK- ÉS ARUFORGALMI, V. NÁDOR-UTCA 30

KUTNEWSKY

IV, KRISTÓF-TÉR 6.

Legújabb modeljeink a n. é. közönség rendelkezésére állanak.

Szücs

Szalón

Szines

Szörmeáru

Szenzáció

Mario Arlotta atheni olasz követet küldi Mussolini Budapestre Durini di Monza gróf utódjául

Róma, november 10.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A király budapesti követéül Mario Arlotta atheni követet nevezte ki. Mario Arlotta mindössze tíz év óta működik a diplomáciai pályán és mint követnek.

Athen után Budapest lesz a második állomása.

A Palazzo Chigiében Arlottát a fasiszta diplomácia egyik legkényes és tehetséges képviselőjének tartják. A követ december első napjaiban veszi át a budapesti követség vezetését Durini di Monza gróftól.

*

Mario Arlotta Nápolyban született és most 50 éves. A boxerlázadás idején mint tengerész-főhadnagy került Kínába, ahol a fenesini nemzetközi rendőrség főnökének adójátása volt. A világháború alatt eszmény feléjük teljesített kombattáns szolgálatot és már 1915 végén Athénbe küldték tengerészeti attasénak. A háború után mint tengerészeti attasé Kou-

stantinápolyba került, majd később nagy-követségi tanácsossá nevezték ki. 1919 decemberében.

Mario Arlotta megvált az olasz hadifengerezzettől és végleg diplomáciai pályára lépett.

Atheni és konstantinápolyi működésének elismerésül Viktor Emánuel király tiszteletbeli szárnysegédéül nevezte ki, utóbb pedig a Szent Mária és László-renddel tüntette ki. A lausannei békekonferencián, mint az olasz delegáció főtitkára vesz részt, ezután a római külügyminisztérium kelet-európai osztályának vezetője, majd I. osztályú követségi tanácsos lett. 1925 végén.

miut rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter került vissza Athéba.

Atheni működése idején I. osztályú követéül és meghatalmazott miniszteréül avasztott, amivel Mussolini azokat a szolgálatakat honorálta, amelyeket Mario Arlotta a görög-török közéletés létrehozásával tett Olaszországnak.

Peter Martin Lampel, az utolsó berlini szezon legnépszerűbb és legsikeresebb színpadi írójának karrierje első premierjétől a gyilkossági vádig s a liegnitzi ügyészségi fogházig

„Verratene Jungens” című nagyszerű regényéből merítette az ügyészség az alapos gyenuokokat, hogy meggyilkolta egy katonabajtársát

A gyilkossággal vádolt német író ügyében vasárnap három újabb letartóztatás történt

Berlin, november 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Berlinnek hosszú idő óta nem volt ilyen szenzációja: a bíróság elrendelte Peter Martin Lampel, a népszerű színpadi szerző és regényíró letartóztatását, mert alaposan gyanúsítható azaz, hogy 1920 nyarán Strigan körületben, Köhlhölze nevezetű „Rittersgut”-on két társával együtt politikai gyilkosságot követett el Fritz Köhler katonatársa ellen, aki állítólag katonai titkokat árult volna el a lengyel köztársaságnak. P. M. Lampel a berlini rendőrség őrzetibe vette és már átszállították a liegnitzi ügyészséghez, ahol felélnie kell a vádra és fővelágosítást kell adnia a körülményekre, amelyek személyére trelltek a gyanút.

Peter Martin Lampel (polgári néven Friedrich Johann Lampel) a gyilkosság elkövetésének idején, mint egy thüringiai „Freikorps” Wachmeistere szolgált Striganban s erősen a szélsőbaloldali német párt politikai elveit vallotta és hirdette. Akkoriban még nem is gondolt arra, hogy író lesz.

hogyan sejtette volna, hogy az 1928–1929-es berlini színházi szezonban egyszerre

három színdarabbal fogja népszerűsíteni azt a nevet, amely ebben az órában már a liegnitzi ügyészségi fogház rabkönyvében is el van közzéelve.

Lampel mástól esztendővel ezelőtt bukkan föl Berlinben. A művészet „alvilágában” éldegelt szerényen, anélkül, hogy a nyilvánosság tudott volna létezéséről. Festeggett. Meglehetősen „összsképekelt” festett. Eppen most egy esztendeje azután

hirtelen kirobbant a neve.

váratlanul és meglepetésszerűen, 24 óra alatt, szinte egyik napról a másikra. Berlin Süd egy hatodrangú kis színháza, amely hónapokan át üresen állt, a Thalia Theater, egy vasárnap délelőtti matinéra megnyitotta kapuit és bemutatott egy ismeretlen írónak a színdarabját, ismeretlen színészekkel, ismeretlen rendezővel. A színészek csoportja „Gruppe junger Schauspielernek” nevezte magát, a darab címe „Revolte im Erziehungsheim” volt, a rendező Gustav Gründgens és az író: Peter Martin Lampel. A színészeknek kirobbanó sikerük volt, a rendezőnek kirobbanó sikere volt, a darabnak kirobbanó sikere volt. Barnowsky keblére ölelte és szerződtette az egész előadást, mindenesetül, a fiatal színészek csoportját a darabbal együtt megvásárolta és átvitte a Theater in der Königgrünerstrasseba.

ahol egymásután 250-szer játszotta a „Revolte im Erziehungsheim”-ot.

Lampel a siker után ugy nyilatkozott, hogy saját tapasztalatait írta meg a darabban, régi főnevelőintezeti életét, hüszeggel, a való élet realiztikus színében, minden fantázia és költői kitalálás nélkül.

Három hónappal Lampel már az előkelő „Theater am Schiffbauerdamm”-on került színpadra, második darabjával. Ez volt a „Giftgas über Berlin”.

Maga sem titkolta, hogy kommunista darab. Maga sem titkolta, hogy abból az időből való tapasztalatait írta ki benne, amelyet a kommunisták pártkörökben és gyűlésein töltött, amikor még szívvel-lélekkel közéjük tartozónak vallotta magát.

A „Giftgas über Berlin”-t nem lehetett nyilvánosan bemutatni.

És a berlini kritika megállapította, hogy Lampel második darabja rossz, nagyon rossz. Nem az a hibája, hogy kommunista, hanem az, hogy rossz. A jobboldali sajtó diadalt ült, a baloldali pedig — amely pártfogásába vette Lampel — mit tehetett egyebet, figyelmeztette a jobboldaliakat, hogy várják be Lampel legközelebbi darabját. Nem is kellett rá sokáig várni. Nincs négy hete, hogy a Theater am Schiffbauerdamm bemutatta a harmadik Lampel-színdarabot. A darab ugyanis („Pennäler”) tendenciájában egycen ellentéte mindannak, amit Lampel eddig csinált, tudniillik bolsevistaellenes darab és politikai pártállására nézve (Berlinben politikai pártállásuk is van a színdaraboknak) egycen szélső-jobboldali. Lampel a premier után ugy nyilatkozott, hogy a „Pennäler”-t abból az időből írta, amikor még a jobboldali politikai eszmékért lelkesedett. És ez ő: P. H. Lampel! Ahogy Berlinben nevezik, igazi

„Abenteuerer”.

Lampelnek most ez év őszén jelent meg egy regénye, ezzel a címmel: „Verratene Jungens”. A regény ideje: 1920. Színhelye: Strigan környéke, a Köhlhölze. Szereplői: katonák. Főhőse: egy Wachmeister, aki a regényben meggyilkolja azt a katonapajtását, aki hadititkokat árul el a lengyeleknek.

(Pontosan minden ugy, mint Fritz Köhler meggyilkolása és körülményei.)

Amikor a „Verratene Jungens” megjelent,

a berlini ügyészség névtelen leveleket kapott,

amelyben felhívják: a figyelmet a regényre és a Köhler-féle gyilkosságra. Az ügyészségben elolvasták a regényt. Es nyomozni kezdtek P. H. Lampel múltja után.

Megállapították, hogy 1920-ban őrmester volt, ismerte Köhler-t, akinek politikai tevékenységét súlyosan elítélte és a gyilkosság elkövetésének idején Köhlhölzében tartózkodott, ugyanazon a „Rittersgut”-on, ahol Köhler-t meggyilkolva találták.

Most tehát Lampelnek újból nyilatkoznia kell, hogy regényének témáját újból a valóssághoz, a való élethez fordult-e és a regény főhősének, a gyilkos Wachmeisternek figurájában önmagát rajzolta-e meg, mint ahogy egy esztendővel ezelőtt a kis nevelőintezeti fiú magáról mintázta, majd a „Giftgas über Berlin” kommunista agitátorát és a „Pennäler”-t külsőjobboldali hőst is magáról rajzolta?

*

Berlin, november 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Lampel Martin író letartóztatásával kapcsolatban vasárnap a rendőrség még három fiatal embert tartóztatott le.

Lampel órákhosszat faggatták, a nyole évvel ezelőtti történet fene-gyilkosság részleteire vonatkozóan.

Az író állhatatosan tagadja a gyilkosságot s ügyvédje kijelentette, hogy védeuce naplójával bizonyítani tudja Lampel ártatlanságát.

Ebben a naplóban Lampelnek az Oberland-szervezetben folytatott működése részletesen is van írva, a fene-gyilkosságról azonban szó sincsen.

LEG JOBB v o l t

LEG JOBB m o s t

LEG JOBB l e s z

TABARIN

m ü s o r a

MAGYAR HÁZ ismét teljes üzemben. Menü P 1.50

A modern Guerlain (Marcel) adta az idén a modern Párisnak a modern Parfum-ök legdivatosabbját, a »Masque Rouge«-t

Parfum · Poudre · Eau de Toilette

Marcel Guerlain, Paris

Főraktár: Dr. Budai Emil R. T., Budapest V.

SPIRA ÉS BEREGI
KOSSUTH LAJOS-UTCA 15. SZÁM

Áruinkat olcsó árban kiárusítjuk

Nagy alkalmi vételek!

SPIRA ÉS BEREGI
KOSSUTH LAJOS-UTCA 15. SZÁM

Hazai gyártmányú tüzmentes Wertheim könyv- és kartotékszekrények
eladási helye: **GREINITZ - PIRKNER RT**
V. ker., Nádor-utca 11. — Telefon: Aut. 143-22

Kinek nincs ma panaszja? Struccpolitika volna, ha nem törődne velük!

— mondotta Bud miniszter vasárnap Békéscsabán

„Senki sem sejtette, hogy ilyen nehéz viszonyok következnek!”

Békéscsaba, november 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A kereskedelmi csarnok újonnan épült székházát, amely kétemeletes modern palota, vasárnap délelőtt avatta föl Bud János kereskedelmi miniszter, Békéscsaba országgyűlési képviselője. Az avatáson résztvettek Szabóky, Kállay, Mayer államtitkárok, Balkányi Kálmán, az Omke igazgatója, Beliczey Géza felsőházi tag, a vármegyei gazdasági egyesület elnöke. A díszközgyűlést Tardos Dezső, a kereskedelmi csarnok elnöke nyitotta meg, utána Gyöngyösi János főtitkár ismertette a székház alapításának történetét.

Bud miniszter

örömet fejezte ki, hogy a kisgazdák székháza után a kereskedőkét is fölavathatják, majd így folytatta beszédét:

— Higyjék el,

tisztában van a kormány azzal, hogy nehéz viszonyok között élünk.

Nem akarunk kitérni a kérdések elől annak, hogy a világházi hívatkozunk. A legnagyobb baj az, hogy a hitelkriszisa a természetesen korszakos jelenség. E kettő összehatalma okozza a nehéz helyzetet. Európa lassan eladósodik, ahelyett, hogy saját erejére támaszkodna, holdogulást keresne. A mai gazdasági és vámpolitikának Európaszerte új irányt kell vennie, ha azt akarjuk, hogy tovább ne romoljon a helyzet.

Két vagy három év előtt senki sem sejtette, hogy ilyen nehéz viszonyok következnek.

Meg kell találnunk az utját annak, hogy a jövőben a mezőgazdasági terményeknek ilyen bizonytalan, majdnem végtelen árakulása ne következék be. Ezt a kérdést a kereskedelemmel együtt kell megoldani, a kivétező utat a kereskedelemre támaszkodva kell megtalálni. Ha a fejlődés utját keresem, a mezőgazdaságból kiindulva látom a kereskedelem meg erősödésének lehetőségét. A szabad orsz. összejátszása minden beleszólás nélkül az, aminek a mi gazdasági életünk is át kell hatnia. — Hasonló tervünk nyílik a fejlődésre az ipar terén is.

Életképes ipart akarok, nem a régi, szubvenciós rendszert.

erre szükség nincs, ez túlhaladja az ország áldozat-képességét. A kereskedelemről lehetnek eltérőek a vélemények, kétségtelen azonban, hogy a kereskedelem az ország gazdasági életének vérkeringése s minél egészségesebb a vérkeringés, annál egészségesebb a szervezet. A kormány feladata az, hogy elhárítsa a nehézségeket a kereskedelem elől. Nem fogok azokra a szólamokra hivatkozni, hogy sokan vannak a kereskedők.

— A kereskedelemnek vannak jogos kívánságai és panaszai is.

Kinek nincs ma panaszja? Az igaz struccpolitika az volna, ha félretennék az elhanyagolt és nem törődne velük a panaszokkal.

Özv. Dékány Péterné és Szél Lajos mélyszégyen fájdalommal jelentik a maguk és rokonságuk nevében, hogy drága jószágos nényük és nevelőanyjuk,

özv. Arnstein Henrikné
szül. Streliszky Lenke

e hó 9-én 80 éves korában hosszú betegség után befejezte áldását, odaadással teli életét.

Szeretett halottunkat e hó 11-én, ma, hétfőn déli 12 órakor kísérik utolsó útjára a rákoskeresztúri izr. temetőbe.

Hártsuk el gazdaságilag mindazokat az akadályokat, amelyek egyik vagy másik oldalán a kereskedelem utjának állanak. Nem tudok elképzelni nemzetet, amely a defetizmusban keresné jövőjét. Nehéz helyzetben van szükség a kivétező utra s aki nehéz helyzetben elveszté bizalmát, az elpusztul. Megvannak az elgondolások és tervek, amelyeket megvalósítani igyekszünk. En mindig ott leszek az önk jogos érdekei mellett, mert fejlődés és virágzás, nem pedig szynlódó magyar kereskedelmet akarok látni.

Moldoványi János főszolgabíró a vármegye, Medovarszky Mátyás helyettes polgármester a

Kialudt csillárok alatt, gyertyalény mellett mondák el beszédek a Vigadóban a vasárnapi emericánus gyűlés szónokai

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt a Poederatio Americana „nagygyűlésén” tartott a Vigadó nagytermében, amelyen a résztvevők — előírás szerint — *plenis coloribus* jelentek meg. Az egyesület színeibe öltözött katolikus ifjúság sorfala közt vonultak föl az Americana protoktorai, az

mericánus előkelőségek, élükön Huszár Károlyval, zöld diáksapkában és a zöld védnői szalaggal nyakukban érkeztek az ünnepségre.

A szónoki emelvény asztalán egy kis harang és a zöld emericánus zászló előtt két gyertya. Amikor Bitter Illés clairvauxi apát, az Americana „kommendátora” arhaiisztikus magyar nyelven megkezdte megnyitó beszédét, a Vigadó hatalmas égő csillárjai alatt meggyújták a két gyertyát.

— A sötét színekkel körülvett, elfáradt és eszalott magyar társadalom — mondja Bitter — a mi ifjúságunk zöld színeit keresi. Ha bennünk nem gyulad meg a régi erkölcsi szűzes hervulata és szemérmé, akkor

a magyar társadalom a fajlász szűk bilinekelben fog megfulladni.

E fölvilágosításnak kell annak a vetésnek lennie, amely a történelem sivár útján a mi nyomunkban sarkad ki. Itt van köztünk József főherceg, aki eddig száz hősi emlékszóbrót leplezett le; ha a közbömbös, fáradt, reményét veszített magyar társadalomba beleállítja az új magyar ifjúság szóbrót, ez fontosabb események lesz az összes eddigiekénél.

Végül üdvözölte Anna főhercegnőt, aki gyöngyös pártába és hímes pruszlikokba öltözött lányok körében állt a Vigadó estrádján. Ezután gróf Mikos János püspök mondott ünnepi beszédet.

— A magyar ifjúság a nacionalizmus és internacionalizmus közt hanyódik, a katolicizmus azonban nem nemzetközi, hanem nemzetek fölötti. Mindenki tudja, hogy a katolikus francia mindig francia marad. Szent István ma mintaképe minden magyarnak, vallási és származási különbség nélkül.

Schwarz Elemér, az Americana anonimusa, vagyis jegyzője és Várkonyi Fidéi évi jelentéseiket terjesztették elő. Anonimusz beszéde közben a Villamosművek vasárnap déli részleges áramszünete miatt

a Vigadó csillárjai egyszerre kialudtak

és a nagyterem elfüggönyözött ablakai mögött a nagygyűlés közönsége teljes sötétségben maradt, csak a két apró gyertya pilogott, Scipiadés Elemér, a pécsi egyetem dékánja és Czikkann-Zichy Móric báró, az ifjúság szónoka, gyertyafütynyél mondák el beszédeküket.

város közönségének szerenosekivánatait tolmácsolta, majd Vértés Miksa, a szegedi kereskedelmi kamara alelnöke mondott hosszabb beszédet, amelyben részletesen foglalkozott Bud programjával.

Balkányi Kálmán,

az Omke igazgatója a békéscsabai kereskedők székházába megidézte a 300 év óta nem élő és még mindig eleven nagy magyar szellemét, Bethlen Gáborét, akiről az utókor állapította meg, hogy az ország első kereskedője volt. Bethlen Gábor ismerte jobban, mint korában bárki, a kereskedelem jelentőségét. Segített a szegény „jövendőnyeken” és kimondotta, hogy senki se háborítsa őket vallásukban. Ennek az új, díszes kereskedőhajléknak ablakából

lássák meg, akik itt vannak, azokat a kis kereskedőházakat, amelyekben ma, szerke az országban, nélkülözés és szenvedés lakik.

Végül Tardos elnök megköszönte a miniszter avatóbeszédét és ezzel a közgyűlést véget ért. Utána 150 terítékes bankett volt, amelyen János Gyula rendőrfőtanácsos a kormányzót éltette.

Vasárnap táviratilag keresték Budapestén a berlini bankbukás miatt megszökött dr. Aron Siegfriedet

(A Reggel tudósítójától.) A berlini rendőrfőnökség vasárnap sürgös táviratban közölte a budapesti főkapitánysággal, hogy dr. Aron Siegfried ügyvéd és közjegyző, aki a berlini nagy bankbukás alkalmával az elkövetett visszaélések miatt megszökött, minden valószínűség szerint

Budapesten rejtőzködik.

A megszökött ügyvédrel ugyanis megállapították, hogy feleségével együtt bújt el s mindketőjük uttleveleiről mindenkélt

magyar vizumot szereztek,

továbbá bolgár, török és francia vizumot is. A berlini rendőrség távirata szerint dr. Aron Siegfried szökése előtt igen nagy pénzüsséget vitt magához. A budapesti rendőrség a táviratban közölt személyleírás alapján vasárnap éjszaka megkérte a szükséges lépéseket a szökvények fölhatatására.

Hőzivatár és orkán pusztit Angliában

London, november 10.)

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Anglia délnyugati partvidékén heves vihar tombol. „Sturdee-ress” angol gőzös a nagy viharban zátonyra futott. A veszélyben forgó legénységet még nem sikerült megmenteni. Carville környékén felhőszakadásszerű orkán pusztította el a falvakat. Írországban a hőmérséklet a fagypontra süllyedt. Az ország belsejében hóviharok dúlnak.

Murnau

rendezte — Janet

Gaynor

a főszereplője — Ernő

Rapée

hangszerelte — címe

A

NÉGY ÖRDÖG

Fox hangos csodafilme

Társat keresek

Belvárosban jól bevezetett divatruházba 25-30 ezer pengővel, lehet közreműködéssel is, Értesítést „Nagy forgalom 930” jellegre a főküldőbe kérek

The FISK TIRE Co

értesíti a magyar autósözönséget, hogy az általánosán elismert

FISK autópneumatik

magyarországi vezérképviselőjét átruházta a

Motor- és Autókellék R.-T. cégre

Budapest, VI., Lázár ucca 7.

Sürgönycím: MAK.

Telefón: 983-65.

Sorozatos bukások a vasárnapi megyeri akadályversenyen

Muhr, Klasánszky, Tomka és Barcza főhadnagyok, továbbá Búde zsoké buktak el a megyeri pályán — Tomka kivételével valamennyiüket kórházba kellett szállítani

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután a megyeri löversenypályán

a bukások és súlyos balesetek sorozata

hozta igazolmba a közönséget. A bukások mindjárt az első futamban kezdődtek, amikor a 3600 méteres hadseregi akadályverseny négy résztvevőjének indítása után

Muhr Albert főhadnagy Rokokó nevű lovával az első akadálynál, amely a bírói pályához közelében fekszik, elbukott.

A bukás után a ló elszárgult, a főhadnagy pillanatokra megmaradt a gyepeken. A bukás, amely közvetlenül a közönség szemelattára történt, már első pillanathoz kritikusként látszott. A közeli mentőkoesi rövidesen ott termelt és a sérült urlovást a pályára orvosi osztályába szállították. Muhr főhadnagy a bukás következtében jobbvállán, balcsípőjén és mellkasán szenvedett zúzódásokat. Néhány pillanat múlva a csústi töltsé közelében levő második akadálynál

újabb baleset történt.

Itt Klasánszky és Tomka főhadnagyok buktak el. Bár Tomka főhadnagy bukása igen reszdeszemesnek látszott, minden baj nélkül szabadult. Klasánszky Zsolt főhadnagy már nem

usztja meg ilyen szerencsésen a két ló karambolját, az akadály sövénye mellett zuhant a gyepe és a sövény balszeméjét hasította föl.

Most már a négy versenyző közül egyedül Barcza Elemér főhadnagy ugratott lovával, de a következő akadálynál a fatális balszerencse, amely a versenyben ezen a délutánon a résztvevő lovasokat üldözte, őt is utólérte. Az urlovás erős iramban vette ezt a harmadik akadályt s a ló az ugrás után megrogyant és

Barcza főhadnagy is elterült a gyepeken.

Barcza is a szemén sérült meg és az alsó ajkán szenvedett horzsolásokat. A sérült Klasánszky főhadnagy újra füllett lovára s vérbőborult szemmel végiglovasolta a hosszú akadályversenyt. A verseny után a három katonatisztet mentőkoesi a Gyáli-út 1. számú helyorségi kórházba szállították.

A fatális lefolyású akadályverseny egymástkergető izgalmait míg muttak el, a harmadik futamban újabb baleset történt, a kanyarban levő gátnál Búde zsoké bukkott el. „Kék ibolya” nevű lovával.

Búde zsoké is szerencsétlenül bukkott.

A basfallom és keresztelent táján érték zúzódások. Búdet a mentők a közeli Károlyi-kórházba szállították.

— Nagyon, nagyon nehezemre esik megválni Magyarországtól,

az itteni társaságtól, az itteni olasz kolóniától. Minden szempontból őszintén sajnálom, hogy el kell mennünk innen. Sok szép emlékek távozom, pedig itt tartózkodásom ideje alatt nagy csapás ért: egy kislánykóram vesztettem el. De a többi emlékem szép és kellemes, mert

nemeslelkű és uri gondolkodású emberekkel találkoztam itt

és ami a legjobban megragadott, az az a mely hazaszeretettel, amely a magyarokban él. Ez az érzés mélyen gyökeredik bennem, mert első férjemet a káborban vesztettem el és tudom, hogy mit jelent a hazáért szenvedni.

A magyar nőknél rátaláltam erre a nagy érzésre, a haza iránti áldozatos szerelmemre.

Ez utóbbi szavakat látható megindultsággal mondja a grófnő. Egy hónap múlva az Operából, a királyi várkert gardenpartijaiából, a követségek szalonjaiból eltűnik ez az arisztokratikus magas, karesu, fiatal asszony, aki egyike a legszebb asszonyoknak azok közül, akiket az idegen diplomaták Budapestre hoztak. (sz.)

*

Durini di Monza gróftól vasárnap könnyezve bucsuzták el a pesti olaszok

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt zászolidszben várta az Eszterházy-utcai követség az olasz kolónia tagjait, akik Viktor Ernővel király születésnapját ünnepelték s elbucuztak Durini di Monza gróftól és feleségétől. A nagykövet a hallban fogadta a vendégeket, akik 11 órakor átvonultak a követség zöld szalonjába, ahol az olasz himnusz elneklése után Durini di Monza gróf tartott beszédet. Ezután Pignatelli bereg néhány meghatott mondatot elbucuzott a nagykövettől.

Általános elérzékenyedés veti erőt a pesti olaszokon, Durini di Monza grófné szemében is könnyek csillogtak.

Durini gróf azzal bucsuzott honfitársaitól, hogy ha hazalátogat Délamerikából Olaszországba, el fog jönni Budapestre is: „Társalkozni akarok — mondotta — ismét Budapesten élő olasz honfitársaimmal és

viszont akarom látni magyar barátaimat is!

Durini di Monza gróf olasz nagykövet felesége A Reggel-nek adott interjújában bucsuzik Magyarországtól és a magyar asszonyoktól

A Durini-gyerekek sírva fakadtak, amikor megtudták, hogy már el kell hagyniok Pestet

(A Reggel tudósítójától.) A Múzeum mögötti Károlyi-palotában leszögeztet az nyitott ládak, összetelt butorok összevisszassága fogadja a látogatót. A gyönyörű palota őrsi hallja olyan, mint valami szállító raktár. Az egyik sarokban remek márványoszlop vár arra, hogy szépen befekessék a szalmával kibélelt ládába, amelyen ez a felírás áll: „Fragile: törékeny.” Két vagont megtöltött láda sorakozik föl itt, amely hétfőn Délamerikába indul. Durini di Monza gróf olasz nagykövet új állomáshelyére.

Widmar sajtóattasé bemutat bennünket Durini grófnak, bucsuinterjú kérvé A Reggel számára.

— A magyarokról — mondja mosolygva a grófnő — legelőbbször kiderül, hogy egész jól beszélnek olaszul. Honnan van ez az érzék az olasz nyelv iránt?

— Talán onnan, Eccelenza, hogy valamennyien tanulunk latinul.

— O, nemesek innen — mondja erre a grófnő —, hiszen azt tapasztaltam, hogy a személyzetem is csodálatos gyorsasággal tanul el olasz kifejezéseket. Igaz viszont, hogy magam is sokat megérték a magyar nyelvből, legnagy a Viaszinházban nagyon sokat megértettem abból, ami a színpadon történt... A gyermekek holnap indulnak Milano melletti bírtokunkra.

Sírvafakadtak, amikor megtudták, hogy már utazunk.

Különösen a legnagyobbik volt kétségbeesve, aki már 12 éves és életének felét töltötte itt. A férjem és én csak egy hónap múlva utazunk utánuk. A telet Romában töltjük, bevárjuk a trónörökös esküvőjét és csak tavasszal megyünk az uram új állomáshelyére, Santiago de Chilebe.

— Gondolta volna a grófnő, hogy valaha Chilében fog lakni?

— Nemigen — mosolyodik el a kérdésre —, nem is sokat tudok Chileről, mindössze egy chileit ismertem, egy budapesti követnek a feleségét, aki chilei asszony volt. Amnyit tudok, hogy sok olasz él ott, két iskola van, hogy Chile egyiké Délamerika legrokonszenvesebb lakóhelyeinek és hogy egész Délamerikában ott lakik a legkevesebb néger.

Olyan gyorsan és a stílusnak olyan eleganciajával fogalmazza meg mondatait a grófnő,

mint egy nyilatkozatokban gyakorlott diplomata. Mivelt és szellemes eszevőse megmagyarázza azt a nagy népszerűséget, amellyel a budapesti arisztokrata és diploma társaság személyét körülvette.

A Kristóf-téri Szénásy Gyula cég t. vevőközönségének címzett ajánlat a volt Kunz-áruház ügyében

A Kunz-cég sajnálatos összeroppanása következtében abba a helyzetbe sodródtam, hogy a cégnek Szervita-tér 4. számú házamban bírt üzlethelyiségének házbértartozása fejében — akarva, nem akarva — a cég meglévő áruraktárát kénytelen vagyok átvenni. Elhatároztam tehát az áruaktárt követeléseim erejéig pénzzé tenni. De miután a magam személyében

a más kárából hasznot huzni nem akarok,

ugy gondoltam, hogy ezzel a pénzművelettel járó előnyökben hűséges vevőközönségemet fogom részletetni.

Az előnyök: egyrészt, hogy az árukat még

a Kunz-cég által kalkulált rendes eladási áraknak éppen a felén, tehát 50%-kal olcsóbban,

másrészt, hogy a szóbanforgó nagymulto, patinás cég szoliditását jellemző, realisan jó portékáját ajánlom fel a vásárlóközönségnek.

A készlet: vászon, sífón, asztalnemű, fehérnemű, pyjama-és frottirkelmék, paplanok, takarók stb.

Elhez jön még több tétel kedvező áron hozzávásárolt vászon- és fehérnemű-áru. Ezt is, mert olcsón vettem — olcsón adhatom. Az árusítást

ugyancsak a Kunz-cég Szervita-tér 4. számú helyiségében

e hó 11-én, hétfőn kezdem meg és kifejezetten csak 8—10 napig fog tartani, addig, amíg követelésemet fedeztem.

A kiszolgálást a t. vevőim által megszokott, ismert személyzetem látja el. Csak magánvevőknek! A helyiség december 1-től kiadó.

Epe- és májbetegségeknél,

enek és sárgaság esetében a természetes és valódi „Ferenc József” keserűviz a hasi szorégek működését előkelőbb tavakenyességre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókura különösen hatásos, ha a Ferenc József vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorrra isszuk. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogáriákban és fűszerüzletekben kapható.

Szénásy Gyula, IV, Kristóf-tér 4

Vilmos császár volt soffőrje

elmondja egy francia lapban, hogy a császár a föllázadt katonáktól remegve menekült és sirva lépte át a holland határt

Páris, november 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A nyugati fronton tizenegy évvel ezelőtt létrejött fegyverszünet évfordulója alkalmából a párisi „Intransigeant” egyik munkatársa vasárnap beszélgetést folytatott

Vilmos császár volt soffőrjével,

Wilhelm Warnerrel, aki részletesen elbeszélte a császár Hollandiába való menekülésének eddigi titkokban maradt részleteit. Warner, a volt császár bizalmiembere vezette a sorsdöntő napon azt a kocsit, amelyen II. Vilmos Hollandiába szökött.

— Már napok óta — beszéli az „Intransigeant”-ban a volt császári soffőr — alaposan megváltozott a spaai főhadiszálláson a hangulat. Az areok borúsok voltak, a generalisok és törzstisztek hallgatogok, de egyetlen szó nem szüregott ki hozzánk abból, ami a zárt ajtóik mögött történt és hogy Németország sorsdöntő óráit éljük. November 9-én egész nap

a császár környezetében leírhatatlan idegesség uralkodott.

Este 9 óra felé báró Frankenberg főlovászmester jött hozzám azzal a paranccsal, hogy a császár három kocsijának, valamint még másik kilenc kocsinak másnap, 10-én, korán reggel indulásra készen kell lennie, egyben parancsot kaptam, hogy mindannyian fejtsük le kabátunk újrából az aranyzókat.

a kocsikról azonnal tiéntessük el a császári cimerepajzsot és egészkül el az összes zászlókat.

Reggel 4 órakor 12 kocsit robogott ki a főhadiszállásról, de üresen. Spaától meglehetősen távolágban kellett megállnunk és várnunk egy megállapított helyen, ahova a császárt és kíséretét udvari vonat hozta el. Amint utóbb megtudtuk, ez óvintézkedés volt, mert

a császár és környezete a föllázadt katonáktól és matrózoktól tartott,

akik akkor már nagyon veszedelmeztek Spaa környékét és akik, ha elfogják a császárt, aligha meg nem büsítik menekülését. A tizenkét kocsit a császárral és kíséretével nem együtt indult el, hanem mindig két-két kocsit félórás időközökben. En a császár kocsiját veztettem, amelyben Hirschfeld vezérőrnagy foglalt helyet II. Vilmos mellett. A másik kocsiban Essdorf tábornok és Istemann kapitány ültek. A császár ugyszólván az egész menekülés alatt

szóltan volt.

A sűrű ködben a kocsit csak lassan haladt előre, akkor is főnyire mellékatkon, igen óvatosan. Az alig 100 kilométeres utat a holland határig tizenkét óra alatt tettük meg. A császár utközben még lassítottatott is és arra kellett figyelni, hogy valamelyik utkészeszénél nem bukkannak-e föl föllázadt német katonák. Már sötét volt, amikor megérkeztünk a holland határra. A császár kiszállt a kocsiból, igen megtört volt, fáradt és sápadt. Amikor a holland határon a csendőrök kikérdezték, hogy kicsoda és mi járataban van,

a császár zsebkendőjét vett elő, mert sirva fakadt és úgy mondta be nevét.

A csendőrök megrökönyödötten telefontáltak a vasúti állomásról Hágába, hogy mit értek tegyennek. II. Vilmos roppant idegessen, föl-aló járkalva várta a választ. Félt, hogy a válasz tagadó lehet és amikor megjött a csendőr a felelettel, hogy a hágaai kormány megadta a beutazási engedélyt s hogy a császárt Amerongenbe kell vinni. Bentinek grófok kastélyába, megkönyömbölni s hajókat föl. A homlokát kezdte förlöngteni, mint aki lidérenyomások álomból tér újból magához...

Scitovszky belügyminiszter bejelenti, hogy jövő ősszel lesz a fővárosi választás

Szerdán rendkívüli minisztertanács tárgyalja le a fővárosi javaslatot, amely esütörtökön a kormánypárt, pénteken a képviselőház elé kerül

(A Reggel tudósítójától.) Scitovszky belügyminiszter vasárnap délelőtt Karlovicsky Bertalan festőművész műtermében állt modott a képviselőház elnöki fogadóterme számára festett portréjához. Itt beszélt A Reggel Scitovszky belügyminiszterrel, aki részletesen elmondotta, hogy a jobboldali pártokkal folytatott tanácskozások befejezése után most már miképen fog alakulni a gyökeresen átdolgozott fővárosi törvényjavaslat sorsa.

— Szerdán rendkívüli minisztertanács tárgyalja le a fővárosi törvényjavaslatot

— mondotta a belügyminiszter — és ugyanezkor döntünk arról is, hogy a képviselőházzal angol-magyar módszer szerint tárgyaljuk-e le a javaslatot, vagy sem.

Hölgyek jelszava:

Vásznat, kelmet, bársonyt, selymet és általában minden cikket legolcsóbbat és legszebbet

KLEIN ANTAL

divatruházában vásárolhatjuk Király-utca 53 (Akácfa-u. sarok)

Facit svéd számológép

a legtökéletesebb

Képviselet: Greifnitz-Pirkner Rt. V. Nádor-utca 11. Tel.: Aut. 143-22

JÓ BUNDA SZÉP BUNDA:

PERL BUNDA

V. LIPÓT-KÖRUT 11. TELEFON: 105-43

A cél mindenképen az, hogy a fővárosi javaslat karácsonyra tető alá kerüljön.

Az előadói tisztásra Uselty képviselőt kértem föl, őt azonban előbb még be kell választani a közigazgatási bizottságba, mégpedig a mandátumáról lemondott Erdőhegyi Lajos helyére.

Munkatársunknak arra a kérdésre, hogy a javaslat intézkedik-e a december 31-én lejövő fővárosi mandátumok meghosszabbításáról, a belügyminiszter így válaszolt:

— A javaslatban még nincs benne ez a szakasz, de utólag természetesen bele kell majd venni, mert hiszen a lejáró mandátumok meghosszabbításáról gondoskodni kell. Ami végül azt a kérdést illeti, hogy az új törvény alapján mikor tartjuk meg a fővárosi választásokat, terminusokat nem szeretek adni, de azt hiszem, hogy

jövő ősszel lesz a fővárosi választás.

Időközben ugyanis gondoskodni kell az új választási névjegyzék összeállításáról is.

A belügyminiszter elmondotta még, hogy a fővárosi javaslatot esütörtökön a kor-

mánypártban ismerteti, pénteken pedig a képviselőházban nyújtja be.

A Reggel beszélt ezután Uselty előadóval is, aki az angol-magyar tárgyalási módszer mellett foglalt állást, mivel így az egyébként előreláthatóan háromhetes parlamenti vitát legalább a felére lehetne rövidíteni. Az angol-magyar módszer mellett ugyanis

jövő kedden már a képviselőház napirendjére tűznék a javaslatot,

amely az előadó számítása szerint három-négy-napos általános vita után kerülne részletes tárgyalás céljából a közigazgatási és az igazságügyi bizottság elé. A bizottsági munkára ugyancsak három-négy napot szán a kormány, két parlamenti ülésnapot pedig a bizottságban előterjesztett indítványok fölbeszására és a szavazásra. Amennyiben úgy alakul a helyzet, hogy a fővárosi törvényjavaslat ebben az évben még nem kerülhet tető alá, akkor a mandátummeghosszabbító módszert kizárják a javaslatból és külön törvényjavaslat formájában tárgyalatják le a törvényhozással.

Herceg Odescalchi Miklós, mint egyetlen magyar résztvevő, 84 konkurensével szemben győzött a genfi nemzetközi lovasversenyen

Genf, november 10.

(A Reggel tudósítójától.) A genfi nemzetközi lovasverseny

szombati nagy szenációja Magyarországra győzelmé volt.

a Prix du Salève nemzetközi lovasversenyén, amelyre Magyarország egyetlen lovast nevezett, herceg Odescalchi Miklós, amíg a franciák, olaszok, belgák, németek és svájciak nagyszámú civil és katonai lovast küldtek, kalona-lovasiskolák személynéit és rendkívül sok lovat. Ez óriási mezőnyen

az egyetlen magyar résztvevőnek fényes győzelmé egyenesen szenációszámába ment.

Odescalchi Miklós herceg az egybe gyűlt előkelő nézősereg viharosan ünnepelte. A második legjobb teljesítményt a francia Lassardiere lovaskapitány érte el, harmadik a belga Van Delton lett.

Odescalchi vasárnap a Mont Blanc-díjban második lett

Genf, november 10.

(A Reggel tudósítójától.) A mai concours hippique nemzetközi száma a Mont Blanc-díjért folyó magaszgróverseny volt, kombinált akadályugratással. A legmagasabb ugrást a német Kaefer produkálta Baron lovával (180 cm).

Odescalchi második lett a tegnapi kisse fáradt Gradasso-val.

3. Guibault hadnagy (Franciaország) Orange-al, 4. de Brabantere belga kapitány Acrobaté lovával.

KACAGÓ ORKÁN A KOMÉDIA ORFEUMBAN

Budapest legjobb műsora és legolcsóbb helyfurai

Kezdeté pont 1/2 órakor

Jókai-tér 10 Telefon 980-20

Nézzé meg mégegyszer

mielőtt levesszük műsorról a Paramount-filmgyár remek hangos filmjét: az

Ábris rózsájá-t!

Nég néhány napig a Royal Apollóban

Régi, bevált szabóüzletem

Előnyös angol szövetebevásárlásaim lehetővé teszik raglánok, átmeneti és télikabátok

készen vagy mértékutáni olcsó eladását,

kis rezszel a legkitűnőbb munkásokkal dolgozik!

WIDDER férfiszabó

VI, Városház-u. 20. Tel.: Aut. 980-20

A Rombach-utca hősei

I.
Tóth Lajos

Öregedő, gyűröttarcú főpincér. Kopasz. Kis, kopasz ember, párnás, puha, apró keze van, ez nem gyilkos kéz. Ez család kéz, lopó kéz, ez a kéz rosszul ad vissza, ha kell, ellopja, amit az asztalon hagyának, de erre a kézre nem mertem volna rámondani, hogy eselédleányt gyilkolt vele.

Tóth Lajos, az elsőrendű vádlott le nem veszi szemét az elnökről. Nézi, büvöli az elnököt, szemtelenül helyesel és bólogat.

Néha úgy viselkedik, mintha a bírósághoz tartozna, rá is szólt egyszer az elnök:
— Hallja, nekem ne helyeseljen, ne bólogasson! Miféle tempó ez!

Ezútan többé Tóth Lajos nem is igen helyeselt, csak nézte, kutyahű szemekkel büvölte a tárgyalási elnököt, akitől a sorsa függ.

Sárga cipő van Tóth Lajoson, kis, rövid lába alig ér le a földre.

Jönnek, mennek a tanuk, mögötté zsigong a tárgyalóterem. Az organdaféjű főpincér, aki gyilkossággal van vádolva, csak ül, néz ártatlan szemekkel.

Az iskolában láttunk ilyen strébereket, akik le nem veszik szemüket az osztályfőnökről.

Kopasz feje körül ellopott, kicsalt, elzalogosított aranyláncok és pecsétgyűrűk rovottmúltja fénylik. Pufók mártírcsán egy gyermek ártatlansága s egy többszörös betörő sunyi alázata vibrál. Fázékban ássa el a pénzt a Svábhegyen, hatévés büntetései vannak.

Betörő. Megszökött a Gyűjtőből. S a végén az elhagyott szeretője, aki után át mérni a skrupulózis nélküli szerelmet, bosszúból föl-jelenti, hogy tíz év előtt gyilkolt.

Valakitől a tárgyaláson azt kérdezte az elnök:

— Ismeri maga ezt a Tóth Lajost?
— Nem ismerem — felelte a tanu —, csak rémlik nekem.

Tényleg, ez a leghelyesebb szó: „rémlik”.

2.

Wallenstein Manó

Kövères alak, sas-orral és jellegzetes beszéd-hibákkal.

A hívré rovttmultu, ő azonban rendes ember. Mindenesetre a házukhoz járt Wambach Katalin. Egy leány az utcáról.

Nem tudom, hogyan fog végződni ez a pör.

de Wallenstein Manó se néz ki gyilkosnak.
En elhiszem neki, hogy süteményt vitt föl a Brandl-gyerekeknek, akik a Fehérkeresztben feküdtek. Mindenesre ő se vitt meg a homályos üzleteket. A Rombach-utca-ban lakott s a Valero-utca-ban bizonyos házat tartott fonn.
Egyébként nagymarosi nyaralónak néz ki, aki szombatonként a férjvonattal érkezik, egész nap a kertben ül fűszekliban és alszók. Nem gyilkostípus.

3.

A felesége

Tanu az ügyben. Kis, sovány asszonyka, arca olyan kicsi, sárga és saványu, hogy egy hámozott citrom éreit görögördinnyének látszana mellette.

Védi a férjét, meggyőződéssel. Áldozatnak néz ki ez az asszony. Tolnamegyében született 1890-ben. Stern Erzsébet a leányneve. Most Veessen lakik, Kertekalja-utca-ban. Ide került a szegény Wallenstein Manóé, akit komolyan sajnáltam. Bátoran viselkedett, igenis, a férje fönt volt Brandl Izidoréknál a gyilkosság előtt, aztán együtt jött el Brandlékkal, elment a nővérehez s aztán hazajött. Férje máskor is volt Brandlék üzletében, libát árultak

Brandlék és Wallenstein Manó, a jó férj külön nagy libamájakat szokott hazahozni a családjának.

A gyilkosság után is üzleti összeköttetésben maradtak Wallensteinék és Brandlék. Sőt, huszban valahol együtt is nyaraltak. Nehéz helyzete van. Az elnök ilyeneket kérdez tőle:

— Mit csinált nyolcadikán az ura?
— Már mint tíz év előtt, december nyolcadikán!

Hát mit csinált! Ki tudná azt megmondani tíz év után, hogy mit csinált december nyolcadikán! Egy keddi napon!

A kis nő védi a férjét, energikusan. Egy ember, aki jó családapa. Egy ember, akinek a Salétram-utca-ban nyomdája van és a Kereskedelmi Bankban folyószámlája, az nemigen megeli a Rombach-utca-ban résztvevni abban, amikor fojtogatják az üzletfele gyerekeit.

Azt állítja, hogy a férje ellen nincs más bizonyíték, csak az, hogy a gyilkosság előtt egy órával meglátogatta Brandlékat.

A kövér nyomdász kis, sovány felesége megnőtt, megszépült, sárga kis nyuzott arca kipirult a tanuskodás alatt.

Wallenstein Manó úgy nézett nejére, mint egy lestre. Le nem vette róla a szemét.

Micsoda libákat vinne haza ez az ember, ha egyszer kiszabadulna! Persze, többé nem a Brandl Izidoréknál venné. Nadas Sándor

Két nagy vasuti katasztrófa történt vasárnap Németországban

Kilenc halott, tizenhat súlyos sebesült

Berlin, november 10.

A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A dessaui teherpályaudvaron vasárnap reggel súlyos vasuti katasztrófa történt, amelynek öt halálos áldozata és tíz súlyos sebesültje

vz

Egy személyvonat, amelyet a dessaui főpályaudvar építési munkálatai következtében a teherpályaudvarra vezettek, kicsiklott. A mozdony és az első három személykocsis kiugrott a sínekből, az egyik személykocsis fölborult. A halottak között van a mozdony fűtője is. A mozdonyvezető, aki a tilosjelzést nem vette figyelembe s ezáltal a katasztrófát előidézte, még idejében leugrott a mozdonyról, ugy, hogy megmenekült. Később azonban, amidőn látta a

hibája folytán bekövetkezett katasztrófát,

öngyilkosságot követett el.

Folygta balkarján az útteret és amire az első segítség megérkezett, már elvérzett.

Hamburg, november 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap hajnalban egy Hamburgból Altona felé haladó mozdony a pályáról vigyázatlanság következtében belerohant egy munkáscsoportba, amely a pályatest javításán dolgozott.

A mozdony négy munkást agyongázolt, azonkívül hat súlyos sebesültet szállítottak be a hamburgi kórházba.

SELYEM	Japan selyem 94 cm széles minden színárnyalatban.....	2.98	NŐIKABÁT	Angolos télikabát jó vattalozva, szőrmezeri püsch gallér és kézelővel.....	39.80	SZÖVET	Crepella tisztá gyapjuból 100 cm széles minden színben.....	4.90
	Kitűnő creppe de chine cca 100 cm széles bármely színben.....	6.80		Kitűnő nosztó és gyapjú ripsz- kabát: szőrmezeri és kézelővel, brokát kézelővel.....	49.-		Velin hárszóny fogású gyapjú a ny a g ruhára, divatos kockás mintákkal, 100 cm széles.....	4.90
	Meteor creppe de chine 100 cm széles előrangú nehéz minőség.....	9.50		Dúsan szőrmezett télikabátok simon crepp posztóból és mintás szövetei- ből crepe de chine v. brokát kézelővel 28.	68.-		Schermalin nagyon finom divatos ruháanyag minden színben, 130 cm széles	12.80
	Crope satin tisztá selyem 100 cm széles minden legújabb divatszínben is	11.50		Kitűnő Bárány és Stihundák előrangú szőrmezeri munka 215, 195.	178.-		Férfi télikabát szövet la minőség, fekete és szürke, 157 cm széles	22.50

Szőnyeg-osztályunk rendkívüli ajánlata

ARGAMAN ARGAMAN ARGAMAN ARGAMAN ARGAMAN

Valódi Argaman szőnyeg minden méretben, négyzetmétere ... P 40.-

1 darab 130x60 nagyságú ágyelő	31.20	300x200 nagyságú nagyszőnyeg	240.-
1 darab 180x90 nagyságú összekötő	64.80	300x250 nagyságú nagyszőnyeg	360.-
		400x300 nagyságú nagyszőnyeg	480.-

Ezenkívül óriási választék mindennemű szőnyegekben és függönyökben

ARGAMAN ARGAMAN ARGAMAN ARGAMAN ARGAMAN

PÉNTEKI OCCASIONK

Őn is láthatja, hogy olcsón venni csak készpénzért lehet!

Postai megrendeléseket utánvételről költségmentesen szállítunk

November hó 15-én csak 1 napig
férfi és női
flanell pijama 8.88
egész prima flanellelőből selyem
zárnőrrel

November hó 15-én csak 1 napig
Meleg, házi női
papucs 4.88 5.18
bőr talppal

DIVANCSARNOK

Rákóczi út 74

HIREK

Grófnő a bárban

Minden éjjel bárban táncol.
S pezsgőzik a szende grófnő.
Olyan karcsu mint a körte,
Olyan hamvas mint a szőlő.

Kerek szeme hamuszürke
A nézése sbct éget,
Csodálják a polgár-férjek,
S a polgári feleségek.

Sportbajnokok orra tágul,
Pénzemberek nyúla csordul,
Selyemszűk méla szeme
Üregéből majd kifordul.

Minden becses porcikáját
Eb szemükkel majd felalják,
Kétségesszett nemes teste
Szép mozgását magasztalják.

A pincérek csak őt nézik,
A zenészek neki házzák,
Kéttengernyi tüllruháját
Nézésükkel majd leházzák.

Boldogok, hogy ilyen dáma
Keveredik polgár néppel,
(De szeretne keveredni
Piros pór-vér mágnás-kéekkel!)

Es ez így megy minden éjjel,
Így múlik az év, az évek,
Így él a szép szende grófnő,
Ha úgy vesszük ez is élet...

Kemény Simon

Kard és kardaffér

„A tiszt nyilvános helyen, egy vagy több személy jelenlétében történt sértés és gyalázás folytatásának megakadályozására, az őt megillető szolgálati fegyvert használhatja...”

A készülő új katonai büntetőtörvénykönyvnek erről a passzusáról városzerte sokat beszélnek s főleg azzal az itt nem idézett részletkérdéssel kapcsolatban, hogy a tiszt saját maga dönti el, mikor áll be számára az a helyzet, hogy az őt megillető fegyvert használja, illetve használhatja. Nem tehetek róla; egy mondat gyűl ki transzparenszerűen lelki szemem elé, egy mondat, amellyel Isteben boldogult Mesztroviics ezredes urat innepelte születésnapja alkalmából a helyi hetilap, hogy: „az ezredes ur ömeltősága városunkban mindenkor ápolta a katonaság és polgárság közötti jóviszonyt...”

O, régi, szép idők, fekete horvát bakák és szőke lengyel ulanások a külvárosi kaszárnyákban, külön tiszti asztalok a Koronában vagy a Kikaker teraszán, tisztiből és vármegyéből, ahol tisztikar és polgárság a tánczene hangjainál és a fehér asztal borospoharai mellett évente kétszer mégis csak összejöttek! E régi, romantikus kor verbénailtatu emlékei között pihent tizenöt évig eltemetve a „katonaság és polgárság közötti jóviszony” s most a k. u. k. lomok közül föltápaszkodva, újból élénk áll.

A polgár, aki a kardafférek már nem is emlékeznek, végon elfeledte őket, riadtan kapja föl a fejét. Hogyan? Hiszen nemzeti hadseregünk van, e hadsereg tisztikara a mi fainkból kerül ki, őket, az egész hadsereget mi tisztjük, önvérünkkel tápláljuk s most ennek a vérenek a kiontatására is sor kerülhet bizonyos körülmények között! „A tiszti állás becsületet fokozott védelmet kíván!” — feleli a polgárnak a törvényjavaslat. „Ez régen is így volt s ezentúl is így lesz!”

A polgár a javaslatnak erre csöndesen ezt feleli:

— Boocsánatot kérek: a tiszti becsület ma már nem egy külön k. u. k. vagy m. kir. honvédségszerűség, nem egy kaszté, a tisztikaré egyedül, hanem az enyém, a miénk, az egész nemzeté, akinek fiaiból a nemzeti hadsereg tisztikara kerül ki!

Senkinek sem jut eszébe azt mondani, hogy

egy tiszt „nyilvános sértést vagy gyalázást” eltűrjön. A hadsereg egyenruhája az egész nemzet becsületének is makulátlan uniformisa kell hogy legyen, aki tehát azt megsérti, minden külön törvényjavaslati koncesszió nélkül is magára vonja nemcsak az illető tiszt vagy a tisztikar, de az egész közvélemény, egyszóval valamennyiünk megtorlását. Elvileg tehát szükség egyáltalában nincsen hasonló intézkedésre. Gyakorlatilag valóban módot kell adni a tisztnek arra, hogy mint a nemzet becsületének, uniformisa által föltsmerhető hordozója, viselője, megvédhesse magát és azt a szimbólumot, amelyet egyenruhája jelent, minden inzultustól. De a javaslat, más esetekre nem számíthat, mint teszem azt olyanokra, hogy valakinek egy téglá a fejére esik! Ha egy örült vagy részeg, vagy fanatikus, minden ok nélkül rátámad a tisztre az utcán, vagy bárhol másutt a nyilvánosság előtt, ám rántson kardot és tegye ártalmatlanná a merénylőt! De ha egy színházi folyerben, a villamoson, egy üzletben, egy kirakat előtt, kávéházban vagy étteremben, éjjeli mulatóhelyekről nem is beszélve, szóváltásból (tehát könnyen elképzelhető, hogy félreértésből) támad a tiszt és a polgár közötti differencia, akkor bizony csak ne bízza a törvényjavaslat a tisztre, hogy beállított-e a vita vagy szóváltás folyamán az az eset, hogy az őt megillető szolgálati fegyvert használhasson! Nem a tisztikar erőssége, komolysága és a vesztélyes jog iránti kellő érzékek szemben vannak kételyekkel. Csak azíriant vannak igenis aggodalmink, hogy az egyik, de esetleg mindkét oldalon túltengő önérzet messzebbre viszi a szembenálló feleket, mint ahogy azt utólag, másnap, mondjuk csak ki: reggelre virradóra mind a ketten szeretnék volna!

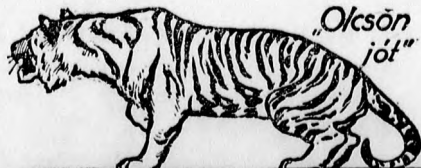
Mindezen kívül pedig: a nagy háború után nagyon nehéz a tisztikar és a polgárság között olyan tévedéseket elkövetni, amelyek szakadékaiban fegyveres afféreknek helyük lehetne. Ne felejtjük el: ennek a boldogtalan nemzetünknek minden második férfi tagja katona volt, ágyuk érzékenységében, szuronyrohalmok furiájában avaszirozott tiszté, nem a Ludovica Akadémián. A kis Ludovikás tiszt pedig, akit a büszkeség boldog mosolyával simogató végig a mi, Galicia földjén és a Doberdó sziklái alatt dobogott, veterán szívünk, miért tekintsen valamennyiünkre úgy, mint fegyverhasználatra esetleg alkalmas alanyokra? A gondolatot ne ebresszük föl a tisztikarban, hogy aki civilgunyát visel, az bizonyos körülmények között számára vogelrei lehet! Elvégre a háborút is megosztuk e fontos kérdés sürgős rendezése nélkül, igaz, hogy akkor más dolgunk volt, verkednünk kellett. És az is igaz, hogy akkor szolgálati fegyverünk, kardjunkt s nagyon volt a tisztnek. Előbb félig levágták a fényes, hosszú tiszti kardot, aztán végleg eldobták. Kis plangánót viseltek, éppen csak hogy mégis lógjon a derékszíjjon valami. Azzal pedig vagdalkozni, szép, elegáns kardaffér rendszint nehezen lehetett volna...

S aztán különben is... Gimbős Gyulát mi másképpen ismerjük, mint akinek ez lehetne legfőbb ambíciója. Tudjuk azt róla, még a régi osztrák-magyar időkben, a véleményét akkor sem rejtette véka alá. Aki annál könnyebben hajolhat meg az objektív érvelés előtt, mert hiszen készen kapott javaslatot képvisel, nem ő csinálta, nem az ő szívére. Sokkal fontosabb kell, hogy legyen neki, hogy egy husz évszázad százados fizetése 293 pengő, főhadnagyé 240, huszonöt évszázad főhadnagyé 370 és az alvezetésé is alig több valamivel. (S a karrierjük itt rendezes véget is ér.) A kardafférek elmúltak, kiegészít maguktól, mint ahogy a lapló kiég; az utolsó öt esztendőben összesen négyre emlékezünk. Ne akarjuk fekete-sárga sirjükből kivágnunk őket. Pláne, ha a „Zivibagage”-nak öt évig éppen elég kard, szurony, ágyú és egyéb afférben volt része Lemberggtől Assiagógig, a grodekai völgytől a Monte San Micheléig...

Egyed Zoltán

— Enyehe idő... A budapesti meteorológiai intézet vasárnap kiadott jelentésében az idő-prognózis a következő: enyehe idő a felhőzet átmeneti csökkenésével és egy-két éjjel erősebb lehűléssel; reggel ködök.

— Házasság. Körösi Tibor, a Nemzetközi Gépkaroskedelmi Rt. tisztviselője (Budapest) és Dénes Iby (Kecskemét) házasságot kötöttek. — Kerekes Ferenc mérnök vasárnap tartotta esküvőjét Schwartz Erzsékelvel Budapesten.

DÁN-BUNDA

Katalógust küldünk.

Dorotya-u. 5.

— Rátkai Márton autója vasárnap elgázolt egy napzsámot. Vasárnap délben a Fő-utca 30. számú ház előtt egy ember Rátkai Márton autója elé került, amely elütötte. A baleset áldozata Pintér János napzsámos, aki könnyűbőrűesülte szenvedett. Rátkai azonnal megállította autóját és a sebesültet kórházba akarta vinni, közben azonban megérkeztek a mentők, akik Pintért a Rókus-kórházba vitték. A rendőrség a baleset ügyében az eljárást megindította.

— Almásy házelnököt megoperálják. Almásy házelnök közölte a hozzá közeli képviselőkkel, hogy régi betegsége miatt most már ne halasztotta a megoperáltatását. Kormánypartii körökben bizonyosra veszik, hogy Almásy a betegsége való hivatkozással rövidesen lemond a házelnökségről, utódjává pedig Puky atelnököt választják meg.

— Egy részeg soffőr végigázolta a járókelőket Berlin utcán. Berlinből jelenti A Reggel tudósítója: A vasárnapra virradó éjszaka egy részeg soffőr Treptov nevű külvárosban valószínűleg amokfutást rendezett. Pohl Alfred soffőr részegen vezette kocsiját és teljes sebességgel haladva elütött egy kereskedőt, aki a helyszínen belehalt a szenvedett sérüléseibe. A soffőr nem állott meg, hanem még fokozottabb sebességgel száguldozott tovább. A következő utcasarkon egy kerékpárost ütött el kocsijával. A kerékpáros életveszélyes sérüléseket szenvedett. A soffőr mítssem törődve újabb áldozatával, még jobban növelte a kocsi sebességét. A további szerencsétlenségeket két rendőr bátor, önfelelő viselkedése akadályozta meg, akik életük kockázatával felugrottak a halálautóra, rávetették magukat a részeg soffőrré és megállították a száguldo kocsit.

— Seffer László és Hollósy Géza emlékkönyve a Kerepesi temetőben. Vasárnap délben két kiváló újságíró síremlékét leplezték le a Kerepesi temetőben: Seffer Lászlóét, aki 1913 nyarán halt meg és élete végéig Kossuth politikájának lelkes harcosa volt és kortársát, Hollósy Gézaét, aki más lapnál, de ugyanolyan hűséggel szolgált a szabadság eszméjét. Seffer László koporsóját a rákocserészteri temetőből szállították át a főváros által adományozott díszsírhelyre. Az emlékkönyveket résztvevők: Lenkey Gusztáv, Sümeget Vilmos, Fatusy Árpád, dr. Apostol Géza, Wagner Károly és még sokan barátai és tisztelői közül. Boldó Róbert az újságíró-társadalom nevében méltatta Seffer László érdemeit és arról beszélt, hogy inkább választotta a szegénységet, mint a magunkat. Kacziány Géza, dr. Oravecz Ödön, az aszódi Petőfi-gimnázium igazgatója és dr. Szekeres Károly, a rozenyói örögdiákok szövetségének elnöke mondtak még emlékezőbeszédet Seffer László, Hollósy Géza sirjánál Szatmári Mór beszélt az újságírók társadalmi nevében, visszajelentést vetett azokra az időkre, amikor Hollósy hittel és kitartással a szabadság eszméjéért küzdött. Hollósy a régi „Budapest” szerkesztője volt és őt választották meg az újságíróegyesület első titkárává.

— Szokolnikov lesz a szovjet londoni nagykövete. Londonból jelenti A Reggel tudósítója: A „Sunday Times” szerint a szovjetkormány Szokolnikovot, a kommunista párt egyik legmértékesebb tagját, aki gazdasági szaktekinély hírében áll, szemelte ki londoni követévé.

— Orvosi hír. Dr. Feldmann Sándor ideg-orvos rendelőjét V. Honvéd-utca 8. szám alá (Báthory-utca mellett) helyezte át. Telefon: 979-36.

— Salgó (Krisztof 2) cég idényudonságot harisnyákban és kötöttárkban bérezték. Saját érdeklődés nélkül az azok megtekintését bevasárlása elg.

Influenzás időben

tudják az emberek

palotától — kunyhóig,

hogy mindennemű meghülésből eredő fájdalmas csillapításra toroköblítésre, náthánál belégzésre, fejfájásnál borogatásra, szaggatásnál dörzsölésre, azonkívül belsőleg is eukorra csöppentve páratlan hatású a valódi

DIANA sóborszesz

Ügyeljünk a DIANA-névre és a közismert sárga csomagolásra

TRETORN
HÓCIPŐ
világhírű

Kis pesti notesz

1. Bethlen András grófot, a miniszterelnök fiát Sidney-i főkjába helyezte át az a londoni bankcég, amelynek szolgálatában a fiatal Bethlen egy év óta áll. A jövő héten száll hajóra Marselliben, hogy új állomáshelyét Ausztráliában elfoglalja.

2. Elérzékenyülve olvasom az erdélyi lapokban Lazar Miklós Bartha Miklós-beszédéről szóló cikkeket és tudósításokat. Váradra, Kolozsvárra, Marosvásárhelyre, Aradra, Temesvárra kell menni a kiábrándult pesti újságíróknak, hogy újra belezseresszen a hivatalosba, amely Erdélyben valóban nem életpálya, de életél... Az erdélyi hírlapok, a Helikon és a Szépművés-céh körül olyan író-és rajzgyörgörda sorakozik föl a zöld erdélyi dom-

bok között, amely lelkeben komor áhitattal, szívében a hivatottság forró lángjával veszi tollát kezebe s a maga számára tiszteletet és megbecsülést parancsol.

Hadik Mihály gróf a múlt szombaton este Marosvásárhelyt, a kollégium dísztermében, mint a Kemény Zsigmond társaság meghívott vendége, nagyhatású előadást tartott Ady Endre költészetéről és egyéniségéről. Az estély bevezető előadását Markovics Radion tartotta. Hadik Mihályt előadása után a zsufolt terem közönsége ünnepelte, majd a banketten gróf Bánffy Miklós köszöntötte föl.

Egy fiatal pesti textiliprinc Amerikából a következő kábelben jelentette be eljegyzését szüleinek: „Habe mich verlobt, 5000 Websterhül.“ Azóta már el is vette a kis amerikai textilgírt!...

(e.z.)

Berlinben vasárnap nagy népgyűlés volt az „Anschluss“ mellett. Berlinből jelenti A Reggel tudósítója: Az egyesült osztrák-német népszövetség vasárnap a parlamentben nagygyűlést rendezett, amelyen Loeb, a birodalmi gyűlés elnöke mondott nagy beszédet. Hangzottatta, hogy ugy, mint tíz év előtt, a népmű is az Anschluss alapján áll. A mai időkben a legújabbabb pártpolitikai küzdelmek között is a csatlakozás az egyetlen megoldás, amelyet az összes német és osztrák pártoknak egyesülve kell küzdeni. Loeb beszédét a jelen voltak viharos tetszéssel fogadták.

A vasárnapi Bethlen Gábor-ünnepség. Vasárnap, az országos Bethlen Gábor-ünnepség második napján, ezrekre rugó tömeg vonult délelőtt a Kossuth Lajos-térről az Andrássy-úti Köröndre, Bethlen Gábor szobrahoz. A Körönd zászlókkal és régi cimerekkel volt feldíszítve s külön páholyban foglaltak helyet a notabilitások. A szobor mögött festői ruhás hajdúk állottak a gármegyek és városok koszorúival. Az ünnepséget a Ganz-gyári és a Máv. Testvériség Dalkör Petri Mór Bethlen Gábor dalával vezette be, majd Pekár Gyula mondott ünnepi beszédet. Utána elhelyezték a szoborra a koszorút, a kormány koszorúját Darányi államtitkár tette le. Este Bethlen Gábor-kupaavatás diszvacsera volt a Hungáriában, amelyen megjelent Bethlen István gróf is. A kupaavató beszédet Ravasz László református püspök mondotta.

Belgrádból kiutasítottak egy olasz újságíró. Rómából jelenti A Reggel tudósítója: Római újsághírek szerint Giuseppe Solari-Bozzái, a „Giornale d'Itali“ belgrádi levelezőjét a jugoszláv hatóságok kiutasították.

Vasárnap nagygyűlést tartott a Magánalkalmazottak Nemzeti Szövetsége. A Magánalkalmazottak Nemzeti Szövetsége vasárnap délelőtt népes gyűlést tartott a régi képviselőházban. A gyűlésen Szilágyi Lajos képviselő beszédében hangzott, hogy reméli, a magánalkalmazottak jogos panaszait illetékes helyen honorálni fogják, mert — mondotta — helyrehozhatatlan könnyelműség lenne, ha ezt az értékes társadalmi osztályt pusztán hagyják és a szélsőséges propaganda kariba engednék. A gyűlés 15 pontból álló határozati javaslatot fogadott el, amelyben többek között követelik a jogviszonyukat szabályozó törvény sürgős letárgyalását, kollektív szerződéseket, paritásos üzemi bizottságok felállítását, állami bérégyeztető intézmény létesítését és a nyugdíjvalorizációs törvény revízióját. A szónokok megdöbbent statisztikai adatokat tártak a hallgatóság elé a magánalkalmazottak helyzetéről; ez szerint 98.000 magánalkalmazott közül 2000 minden ellenszolgáltatás nélkül végzi munkáját, 15.000-nak pedig 80 pengőnél kevesebb bére van. Fél — mondta az egyik szónok —, hogy az elkezeredett tömegek szélsőséges cselekedetekre ragadtatják magukat.

Van gyermekek? Kérjen díjtalan fénykép-propesztant Veres-től. V. Harmincad-utca 3. Telefon: 824—13.

Kisújszálláson összeütközött a gyorsheheronvont a vágányon álló kocikkal. Kisújszállásról jelenti A Reggel tudósítója: Szombat éjszaka heves vasúti karambol történt a kisújszállási állomáson. A pontos időben, 22 óra 14 perckor robobott be Budapest felől az 1759. számú gyorsheheronvont, amely váratlanul ráfutott a heledik vágányon esztendő kocsiakra. Az összeütközés oly heves volt, hogy a vonat mozdonya és több kocsi kiskiklolt és megrongálódott. A szerencsétlenségnek két vasutas megsérült, sebesültek azonban könnyebb természetű. A balcsert, amint azonnal megállapították, téves váltóállítás okozta. A kiskiklolt kocsi kisebb forgalmi zavart okoztak, amelyet azonban vasárnap reggelre elhárítottak. A Máv. igazgatósága megindította a vizsgálatot.

Poincaré gratulált Tardieu-nek. Párisból jelenti: Tardieu miniszterelnök főkeresete Poincarét, aki meleg szavakkal kívánt neki szerencsét képviselőházi győzelméhez.

Vasárnap letartóztatták a három nap előtti kommunista tüntetés vezérét. A rendőrség politikai osztálya megállapította, hogy a november 7-i kommunista tüntetés alkalmával a tüntetők vezére Nemetz Lajos 20 éves szabadságát volt, akiről kiderült, hogy a tüntetést megelőzően Kóbányán és a környéken több társával ezt a vörösbetűs fölírattal festette a falakra és a kerítésekre: „1919 november 7. — kövessétek az orosz példát.“ Nemetz Lajost vasárnap letartóztatták.

Az osztrák legitímisták mozgalmat indítottak a Habsburg-ellenes törvények elröszítésére. Bécsből jelenti A Reggel tudósítója: Az osztrák birodalmi szövetség, amelynek keretében tartozik a régi arisztokrácia, petíciót dolgozott ki a Habsburg-ellenes törvények megszüntetésére érdekében. A petíciót aláírási felhívásokkal együtt megküldték az összes tartományokba. A titoli nők monarchista egyesületei az utóbbi napokban az alkotmánymódosítás alkalmából a Habsburg-törvények ellen irányuló felhívást terjesztették. Az innsbrucki keresztényszocialista párt ismert józásokkal javaslatot készített a Habsburg-höz vagyonának visszaadásáról.

Néhéz munkát végeznek a fogak az ételek megrágásánál az élet folyamán. A rugós nehéz munkáját csak hiánytalan fogor képes elvégezni. A fogak egészség-tartásához pedig nem kell egyéb, mint következetes és okos ápolás. Több mint 40 év óta az emberek milliói a legnagyobb eredménnyel az orósen babó Kalodont fogorómet használják. Kalodnt a fogakat alaposan tisztítja, fényesre csiszolja a fogzománont anélkül, hogy annak legkevésbé is ártana, s különben mint a kártokozó fogkö hátsós elzserere vált be.

November 11-től 16-ig

Habselyem-Hét a Corvin Áruházban

Habselyemből készült árunk — a Selyem- és Gyapjúárugyár Rt. készítményei — már régen meghódították vevőinket. Sok ezer Habselyem nadrágot, inget és pyjamát adtunk már el áruházunkban. Vevőink nagy része azonban arra is kíváncsi, hogy mi is az a Habselyem és miképpen állítják elő. Ezt akarijuk bemutatni Habselyem-hetünkben.

Ezen a héten áruházunk földszintjén a Habselyem gyártási módja, Blaha Lujza téri 4 kirakatunkban pedig a Habselyemből készült összes cikkek, valamint a Selyem- és Gyapjúárugyár Rt. egyéb készítményei láthatók.

Különösen felhívjuk b. figyelmét a kézzel hímzett Habselyem-cikkekre úgymint Női fehérneműek Női pyjamák Reggeli ruhák Gyermekruhák

Kirakat 1	Kirakat 2	Kirakat 3	Kirakat 4
Kézzel hímzett Habselyem női fehérneműek: Csipkés ingek, ingnadrágok, hálóingek, pyjamák, reggeli pongyolák, fésűlködő kabátok. stb.	Habselyem tricót-szövetek. Műselyem plüss-anyagok. Mintás műselyem-anyagok.	Női és gyermek-fehérneműek és mindennemű használati cikkek.	Kézzel hímzett reggeli öltönyök, pyjamák és kedves gyermekruhák különféle árakon.

A képviselőház e héten fölfüggeszti a csalással vádolt Bartos János képviselő mentelmi jogát

(A Reggel tudósítójától.) A képviselőház a katonai büntetőtörvénykönyv megszavazása után a héten *újból* mentelmi ügyeket tárgyal. A napirendre tűzött 29 mentelmi ügy között szerepel Bartos János ügye is, amelyben

hosszu évek mulat el, amíg végre most abba a helyzetbe jut a képviselőház, hogy döntson Bartos mentelmi jogának fölfüggesztéséről.

Erre vonatkozóan Nánássy Andor, a mentelmi bizottság előadója ezeket mondta a Reggelenek:

— A mentelmi bizottság egy ízben már letárgyalta Bartos mentelmi ügyét, a Ház állásfoglalása előtt azonban beérkezett az ügyészség megkeresése, amely szerint Bartos följelentői visszavontak a vádat és így nincs szükség a mentelmi jog fölfüggesztésére. Tavaly azonban az ügyészség újól visszakiáltta az iratokat és

azzal kérte Bartos mentelmi jogának fölfüggesztését, hogy hivataiból üldözendő büncselekmény

— Vasárnap tartotta közgyűlését a premontréi-rendi iskolák barátainak és volt növendékeinek szövetsége. A premontréi-rendi iskolák barátainak és volt növendékeinek szövetsége vasárnap előkelő közönség jelenlétében tartotta közgyűlését a gróf Tisza István Társaságkor nagytornán. A közgyűlésen ott volt Beöthy László, a felsőház alelnöke, Kállay Tibor, Timkó Zoltán koronagyűző, Hoványi Géza ny. főispán, Bózóky Kálmán, Füzesséry Tibor, Stuhlmann Patrik, a gödöllői premontré gimnázium igazgatója és a fehérvevrendás kanonokrend számos tagja. Lelki államtikár megnyitóbeszédében elpármentálta a szövetség érdemes halottait: *Károly Isten* egyetemi magántanár, az európai hírt jeles fizikust, *Károlyi János* nagyváradi preláts-kanonokot, az Akadémia tagját, a kitűnő történetudóst és *Tétényi Armit*, az ismert ügyvédet. *Hatky Endre* beszámolója után *Zimányi Mihály*, a gödöllői Szent Norbert-intézet igazgatója beszédével ért véget az ülés.

— A belügyminisztériumot okolják az ingatlan-tulajdonosok a budai építkezések elmaradása miatt. A budai ingatlan-tulajdonosok vasárnap délelőtti gyűlést tartottak és els hangon bírálták a kormányt azok az intézkedések, amelyekkel megakasztja a budai hegyvidék fejlődését. Dr. *Bárdos György* szerint Budán azért nem épülnek családi házak, mert a belügyminisztérium nem engedti meg, hogy a költögetésbe már fölvetett utépítéseket elvégezzék. Dr. *Virág Gyula*, dr. *Lagmayer József*, dr. *Székár Endre*, *Fehér Lajos* és dr. *Elszász Oszkár* szóaltak még föl.

— A számlajelöltábla új előírása. Az új közlekedési rendelet értelmében a kocsik hátsó számlajelöltáblájának független kapcsolatlának kell lennie a többi lámpától és ezen hátsó lámpa kapcsolójának nem szabad a vezető ülésében lennie, hanem attól teljesen függetlenül, minden meggyújtást és kioltást a hátsó külön kapcsolón kell végezni. A Nébel, Szirmai és Vadász cég. Lehel-utca 17/a, egy elmes kontrollámpát szerkesztett e célra, amely nagyon olcsón felszerelhető minden kocsira. E lámpával azt tudja ellenőrizni a vezető, hogy a hátsó lámpája ég-e. Az állandó büntetések elkerülése végett mindenki szereltesse föl a hátsó kontrollámpát.

ügye látszik főforogni.

A mentelmi bizottság jelentése, amelyet még e héten letárgyal a képviselőház, így hangzik: „A budapesti királyi főügyészség 5567/1928. f. ü. sz. a. Bartos János országgyűlési képviselő mentelmi jogának a fölfüggesztését kérte, mert a budapesti kir. büntető-törvénysszak B. XXXV. 6570/1. 1928. sz. megkeresése szerint

Selymes Bertalan és társainak tiz rendbeli följelentése alapján ellene a bíróság eljárását indított.

mivel a följelentésekben vázolt cselekményeiben a Bm. 50. §-ában meghatározott és a Btk. 380. §-a szerint minősülő *eslat büntetének a tényállásokról látszanak főforogni.* A bizottság megállapította, hogy a megkeresés illetékes hatóságától érkezett, a vélemezett büncselekmények és nevezett képviselő személye között az összefüggés nem vitás, *zaklatás esete nem forog fönn, javasolja a Képviselőháznak, hogy Bartos János országgyűlési képviselő mentelmi jogát ezen ügyben függesse föl.*”

— Vasárnapi filharmónikus főpróba. A Filharmóniai Társaság német műsoru ünnepi hangverseny keretében vesz részt a niürnbergiek ünneplésében. A karnagy és szólista: *Dohnányi Ernő* és *Geyer Stefi* kivételes művészetű elő bizonyították arra, hogy a német zenekultúra nálunk mily megértésre és megbecsülésre talál. Különösen *Brahms D-dúr szimfóniája* bontakozott ki eszménként ideális tisztaságában és megkapó közelségben hullámzott végig a hallgatóság lelken. Ahogy *Dohnányi* a misszionárius áhitatával fölfejté az első tétel főtemájától a romantizmus fátylát, hogy az alkonyati nap sugárában, falevelek susogásában fűszerezze a vonóskart, ahogy belehatol az Adagio zord, brahms-i magányába, majd légies tiúndertáncot lejt a sheherzoban s végül himnikus fényben építi föl a zárótételt arra, a niürnbergi mesterdalnoknak, *Hans Sachs*-nak szavait idézhetjük: *„deutsch und echt“*. Legföljebb azt tehetnők hozzá, hogy: *„mit ungarischem Talent“*. Ugyanakkor őszinte szelleműl szikrázott *Strauss Till Eulenspiegel*-jének, friss, lendületes előadása. A hangverseny újdonsága *Toch Ernest*-nek, a fiatalabb zeneszerzőgárda népszerű tagjának invenciózusan hangszerelet nyitánya: *„Királykisasszony a barson“*, kitűnő ökonómiaju, csiszolt izlésű muzsikusz kezére vall. *Geyer Stefi Spohr VIII.*, — *„Enekjelentel“* néven ismert — versenyművét játszotta. Evtizedekre visszatekintő hangverseny mult után is: a *csodagyermek lévedhetetlen ösztönével, a puritán lelkesedés jeanne d'arc-i erejével és makulatlanságával.* Kár, hogy ez a lobogó művészettemperamentum, ezáltal nem áldozott művészetének gótikus ivelésű katedrálisában valamelyik német vezető géniusz oltárán. *Bachra, Mozart, Beethoven* és *Brahmsra* gondolunk. (V. M.)

— Gömbös Gyula a felekezeti békéről beszélt egyházfőügyelői beiktatásán. Szírákról jelentik: Az evangélikus egyházközség vasárnap iktatta be *Gömbös* honvédelmi minisztert főügyelői tisztségébe. *Mihalovits* főesperes beszéde után *Gömbös* Gyula és *Svehla* főszolgabíró az oltár előtt letették az egyházfőügyelői esküt, azután a *honvédelmi miniszter székfoglaló beszédét tartott:* — Hála Istennek ma olyan idöket élünk — mondotta —, amikor mi, a nemzet élén állók, érezzük elsősorban a kötelességét annak, hogy az Isten házába kell jönnünk, hogy *szolgáljuk az Isten Igéjét és az Igénkeresztül a hazát.* És mert ez a meggyőződés, mindig marad idöm, hogy *rendelkezésére álljak egyházamnak.* Itt, ebben a protestáns gyülekezésben hirdetem, hogy *mi, magyarok, akár evangélikusok, akár katolikusok, akár reformátusok vagyunk, testvéri egyelértésben kell élünk.* Hiszen mi nem egy protestáns, nem egy kizárólagosan katolikus, hanem elsősorban *egy magyar Magyarországért* lelkesedünk.

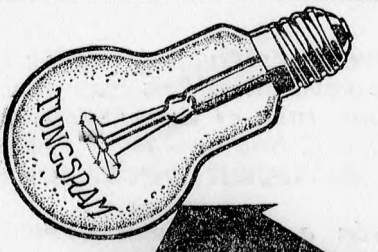
— Odilon Helén elttint. Bécsből jelentik a Reggelenek: *Odilon Helén*, a ferenczjezsi idök világhíres operettprimadonnája, aki Bécsben évtizedekig olyan művészi szerepet töltött be, mint a mi Blahának Budapestben, *elttint Badenből.* Odilon 60 éves korában házasságot kötött egy 24 éves zágrábi gyógy-szerőzésben és nagy vagyonát elteköztelte. Azóta a badeni agyok házában él, teljesen elvonulva a világtól. Most a Deutsches Volksteater 40 éves jubileumát föl akarták léptetni, de nem találták Badenben, ahol szállásadói kijelentették, hogy *Odilon Helén bucsu nélkül távozott, címét sem hagyta hátra.*

— Csicserin lemondott a külügyi népbiztos-ságról. Berlinből jelentik a Reggel tudósítója: Moszkvából érkezö jelentés szerint a kommunista párt végrehajtóbizottsága *tudomással vette Csicserin lemondását.* A külügyi népbiztos rossz egészségi állapota miatt vonul vissza és Wiesbadenben fog gyógyulást keresni.

— A herceprimás vasárnap fölzenelt az új angalföldi templomot. A Szent László egyházközség Bóke-téri új plébániatemplomát vasárnap *delelőt szentelte föl* *Szerdi* bihoros-herceprimás fényes főpapi segédlettel. Az új angalföldi templom előtt ünnepi zászlódsz és sok ezer főnyi közönség várta a herceprimást, akit a papság élén *Nemes Antal* püspök és *Bednárz Robert* kerületi esperes fogadtak. A herceprimás körüljárta az új templomot és *falait szentelt olajjal áldotta meg.* A külső szertartás után a herceprimás és kísérete a templomba vonult és azt belülről hasonló módon szentelte föl. A templomszentelés befejeztével a herceprimás ünnepi szentimiselebrálat 24 főnyi főpapi és diakonusi segédlettel. Végzetül áldotta az új templom *külsőit Uhlár Béla* plébánosnak. A templomszentelésen a fővárost, mint főkegyurat, *Ripka* főpolgármester és *Buzáti* és *Bereczli* alpolgármesterek képviselték. Az új templom három hajóra osztott, *ott stílusban épült bazilika.* A keeses, karsu tornyu templomot *Petrovác Gyula* tervezte és külön nevezetessége, hogy az előirányzott 586.000 pengőnél *tíz ezer pengővel kevesebbe* került.

— Rozgonyinál szokásos karácsonyi torlódások miatt ajánlatos a fölveteleket már most eszközölni.

— Olvassa el a 7. oldalon megjelent argaman, argaman, argaman hirdetését, amely világhírű szőnyeg jó minőségét mindenki ismeri. A hirdetésben meglepő az ár rendkívüli olcsósága.

TUNGSRAM

Zongorák, planinók
legjobbak
legolcsóbbak
legkönnyebb feltételekkel
Reményinél
Budapest VI, Király-utca 58-60. szám

John Fowler & Co.
VI, Andrassy-ut 28
autók vezérképviselete

Morris, Wolseley, Hillman,
a legkiválóbb angol és olasz
sport-, tura- és kisautók

Teherautók 1/2 tonnától 12 tonnáig

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

mit muzsikál ma reggel?

— Csak Bach III. szvittjéről lehet szó, természetesen. Erről az áradozó, vágyakozó szomorú szonátról, amely a „Melo” Manicheának szívét megéjti egy világos juniusi éjszakán, hogy előbb mámorba ejtse s aztán megölje. Gyilkos muzsika, egy asszony életének gyászindulója, hasonlatos a Szajna zugához, amelybe belezet magát egy longfellow-i esős alkonyaton, mert a szive kettétört két férfi között. Henry Bernstein... Meg kéne kérdezni, hogy vajjon ki adta ezt a költőt a folyton szerencsésen frissülő nemzetnek, hogy ősei vajjon milyen zúld lankákról, vagy vörhenyes hegyek közül indulhattak el a szerencsés város felé, amelynek köveit annyi vér és annyi dicsőség patinája festi feketére. A francia géniusz, amely a bulvárbohózatok s a revük lórmás transzparensörjögésében már-már a saját hangját is alig hallotta az utóbbi évtized alatt, ennek a könnyen kiejthető s Pesten is oly könnyen megjegyezhető nevű írójának hangján keresztül mintha újból magára találna. Ez az író, ez nem gyárt vicceket, nem dolgozik a széles francia ágy s a kapcsolt fürdőkabint porcellánreklámszövegeivel, ez a szív csapját ércszi meg s a lelket fürdőt tisztára benne. Költő! S csak másodsorban drámaíró...

— Most már... De azelőtt bezzeg...

— Igen. Azelőtt ő is csak, vagy inkább technikus volt. Mondjuk. De amit a „Tükörfolyosó” óta ír, az már nemcsak a színpadnak, egy kicsit az irodalomtörténetnek, majdnem az örökkévalóságnak is készül. Nincs több égi fény a „Melo”-ban, mint négy mondaté. De hány ezer darab röppe fel a nemzetközi „piac” egén s bukik le kihunyva hideg sziporkáival a semmibe, a felcúszó hideg sűrjébe egyetlen villanás nélkül! Az első kép végén a házaspár kőgyulladásra az izgaló látogatás pásztortüze-nél — mint meglátás: grandiózus. Hogy a nő, ez a tisztá teremtés, rongyokra tépi, hazudja a férfi előtt a saját becsületét, csak azért, mert azt érzi, hogy a férfinak az kell, hogy a férfit ez örjiti meg, ez korbácsolja felé, red, — mily

szencziós eredménye egy életveszélyes vivisekciós kísérletnek... Ahogy a nő lázas harcaindulását, gyözelmet, majd kéréltetetlen bukását végigviszi, a chromatikus skála majdnem minden hangját megszólaltatva e skála föl- és lemenő elipszisen, — az olyan bravur, amelyet a világ írói közül ketten ha meg tudnak ma csinálni... Igen, Bernstein költő. Költő, akivel lett és nem született. Ha egy háromórás darabnak, — amely mégis csak első-sorban technikai szabályok alá vetett építkezés, — néhány mondatában is; de amely a leg-tisztábbak, a legnagyobbak közül való, büszkesége nemzetének s annak az irodalomnak, amely a világnak oly sokat ajándékozott. Az előadás —

— ?

— A párisit nem láttam. Gaby Morlais játszta a mélyezengő, síkoltó, nevető, halál-dokló női szerepet, amelyek egyik jelenete előírja, hogy az általa megmérgezett férfi betegségében az ágy előtt bukfeneket vessen. Hogy fölvidítsa őt, ifjú szerelmének ezzel a gyermekes, mosolyra indító reminiscenciájával. Mondják, hogy Gaby Morlais bukfeneci attrakciói voltak a párisi előadásnak. Gombaszögi Fridára nem annak az egyetlen bukfenecnek eléggé sikerült attitűdjén keresztül emlékeznünk, amelyből ez a nemes színeszőn bizony kicsit kinőtt. Az ő „Maniche”-a az orchidea arisztokratikus virágzásával s oly tragikus s majdnem fenséges haldoklásával hatott, nem a szerelmre gyulladt sweet-heart burleszk poseival! Igen, Gombaszögi figurája művészi érette-ségének arany és skarlát színeivel már körvonalazza egy új szerepkörnek még halvány, de már közelgő vonalait. Hangjának, játékának tragikái csusokon villódzó fénye bucsul mond a völgy enyhe rózsaszínbe vagy szorve-délyes biborba öltözött szerepeinek: ami következik az mindezeknél több: a dráma kissé hű-vösebb, azur légköre. Ezt már ebben a szerepében is jelenti, igéri, majdnem azt érezem, kívánja is. Csak egy a kérdés: ki jön utána? Őt év alatt ennek a kérdésnek el kell dölnie...

— Istenem, őt év! Addig Bernstein s a többi Bernstein is többet él őt évvel...

— Biztos. Hiszen férfiszereplői is, már ebben a darabjában is, körülbelül az ő korát élék. Törzs — örökifjú, drága Törzsünk — líhege

szalad szinte a szerep kora után s alig éri utól. Ő a férj — s tökéletesen az. Egészségében, betegségében, részegségében — amelyek briliáns intermezzója a nyíltszíni laptól oly nagyon megérdemelte — egyaránt. Vértés? Kicsit, itt-ott, még vannak faalkatrészei. Hus és vér, csak nem szabad tüzetes vizsgálatot ejteni rajta, mert a kopogtatásra a mell alatt valahol ez a fahang felel. Majd... Majd rendbejön ez is. Megéri ott is, mindenütt, bizonytal, mert tehetőséges. Ladamérszky Margitot először láttam ezuttal, kicsit passzív, kicsit temperált szerepben, igaz. De... a csillag fényét nem érzem a homlokán. Egyetlen jó pillanata: amikor kimegy s azt mondja Gombaszöginék: „En nem szoktam fecsegni...” Ezt szépen, egyszerűen, lélekkel mondja, itt figyelni kellett red. Szegő Endre viszont briliáns az orvos szerepében. Brávó, brávó! A Gárdonyi—Makláré genre-kép már kevésbé tetszett. Góth édes. Egészen véve pedig nagyon szerencsés a diszlektikus megoldása a piros drapériákkal (Vörös Pali—Hegedűs Tibor), az előadás menete, stílusa természetesen kitűnő s aligha hiszem, hogy tévednék, ha szép karriert jósolok e gourmet-k számára való-ságos ünnepet jelentő szép és értékes darab-nak...

— Sürgöcsen meg fogjuk nézni ezek után! S mit szól mindezekhez a Belvárosban a böles B. Tristan apó?

— Véleményem szerint nem sok beszél-nivalója lehet. Főleg az egyfölvondással nem, amely egy kabareé igazgatóságát is kinos al-ternativa elé állítaná, ha olyan befolyásos ember protegálná a szerzőt, mint Heltai Jenő. Szerencsésje van M. Tristannak, mert ez eset-ben a protektor — egyszemélyben a színház igazgatója is. Mály Gerő játsza az angolul nem tudó hotelinterpretert, minden rendezőt ellenőrzés és kritika nélkül, csupán ösztönére, tehetségére támaszkodva, amely tökéletesen elegendő a tehetséges alakításhoz, de nem ahhoz, hogy az itt megszokott tónusból át ne botoljon bizonyos kabareé-keretek közé. Ami lehet ott nagyon hatásos, nagyon jó, de itt kissé váratlanul éri a nézőt. Zótony játszik még orozul egy angol lordot és Makay Gabriella frissen, színesen egy hoteltitkárnót, a többi szereplő bizonyára nem is kívánja, hogy említes létezzék róluk. A „Jónás, Juci, János” — ez már érthetlenebb história. Penészes málnaszörp, állott vízzel keverve. Az ember csak néz, néz, hogy mi ez, mit akarnak a színpadon?... Mintha egy régi, csukott szerszám-kamora ajtaját nyitná föl az ember, az ajtó nyikorogva nyílik és az ember szempillája tele lesz pókhálóval... Odabent pedig csupa rozsdás rekvizitum, a szentimentalizmus lyukas szitája, a dráma mag foghíjas gereblyéje mel-lett. O, istenem... Radó Mária karcsu, finom hercegnő-születettje, Somlay kitűnően megcsi-nált kabinetfigurája (a vén, szugori, szerelmes bonviván), Körössy Angéla nagyon kedves, na-

VIGSZÍNHÁZ

Hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap este:

Muzsika

Kedden, csütörtökön és szombaton este:

Egy, kettő, három Marsall

Vasárnap délután:

Két lány az utcán

Az Új Színház jelenti:

35 nap alatt – 50 előadás –

Pénteken, november hó 15-én este 8 órakor

50.

„Égő város”

HANGOS UFA

Ez a két szó azt jelenti, hogy Budapest legnépszerűbb filmszínháza, az **UFA**, csütörtöktől kezdve hangos filmet mutat be

CECIL B. de MILLE, a Tizparancsolat, Királyok Királya zseniális rendezőjének első hangos alkotása:

AZISTENTELÉN LÁNY

Lina Basquette, Marie Prevost és Noah Beery játszanak ebben a lélekemelő, magasztos, lírai és a szadizmusig kegyetlen s emellett páratlanul művészi filmben

Premier csütörtökön!!

Ragyogó hangos kísérőfilmek

gyon közvetlen epizódjelenete és Ráday Imre könnyedén s szimpátiákon humoros Jánosa érdemel fölemlítést. Mindkét fordítás maibb, élőbb, emberibb, mint a Klasszikussá nemesített, egykor ördögösen mulatságos, szikrázó vicchordés gall mester eredeti szövege. Miért nem irattak a két illusztris fordítóval (Szépp Ernő fordította szellemesen-kellemesen a kéromfölvonásost) kis vigjátékokat? Erről az estről pedig szabadon megfellelkezünk egy és mindenkorra...

— Szabad, szabad... Képzetem, hogy akkor a Barrie-darab se nagyon tetszett magának...

— Tudja, ez is nagyon meg van öregedve. El tudom képzelni ugyan, hogy egy náivabb vidéki publikum előtt szép erkölcsi sikere lenne a tanulmányos históriának s hogy a karriert a szerelmnek fölébe helyező házassalundó agglegények esetleg mégis elvennék a darab oly mélabusan erkölcsnemesítő hatása alatt szüülnek régóta választott kisasszonyát, de... de egy világávos publikuma az e fajta szimpadi mondanivalótól lelkiileg, idegileg olyan távol áll, hogy a második fölönás közepén menthetetlenül pislogni kezd az unalomtól. Egy fiatal embert megvesznek egy öregedő lány számára s a feleség a férfi karrierjét jószággal, okossággal, ügyességgel egyengeti, ez volna az: „amihéz minden asszony ért”. S amihéz a férfi az asszony nélkül nem ért, mert mi helyt elszalad tőle, azonnal — számáragokat csinál. D'Israeli élete villant föl egy pillanatra lelki szemem előtt s az óra való emlékezés szerencsésen keresztszületését a Barrie-darab kétharmadán. De Márkus Emília, Várdy Arany s Pethő triója nélkül, még az ő segítségével is nehezen ment volna. A két asszony: esadátlan kincsei nemzeti színművésztelünknek, a játéktípusnak azzal a grandiozitásával lépnek elénk — némelyhol a naturalizmusból teljesen kilépve s mintegy comedia del Tarte-szerűen — amely előtt szívet és fejet kell hajlani. Ők ketten bányásszák fölszínre a darab helyenként igazán értékes lírai szépségeit s kizárólag játékkal — a taglejtések és mozgások eltlizálásával többek között... Pethő remek. Egy merve skótot játszik, a mercesének azzal a pléhszerű fizionómiájával, amelylyel a legviharosabb derültséget tudja fakasztani. A három skót szerepét Hajdu, Bartos és

Patoky játsszák s igen jól.
— És mi jól hallott „Az igéret földjéről”?
— Bródy Miklós, a kolozsvári színház kar-nagya huszévi vdrakozás után debütált az operaszínpadon — sunt lacrimae rerum —, de sikere oly megérdemelt és minden vérbeli muzsikuss által annyira elismert, hogy ez némileg kárpótolhatja egy jél élet reménytelen napjait. Partitúrája, amely születésekor a modern mesterek areconalában állott, kiállotta az idő tüpróbáját, ifjúkori lángjait nem borítja sem hamu, sem pernyec, színei ma is eleven fényben tündökölnek a különben hangszereelt zenekarban, amely pompás háttérrel nyugt a hálás szerephez jutó énekesek számára. Az előadás gondos előkészítélen meglátszik, hogy komor Vilmos karnagy, Keleti rendező és Baumöhl diszlettervező vállvetve dolgoztak heteken keresztül. Egy szó még a szereplőkről: Radnai Erzi pogány papnője teljes illuziót kelt, gyönyörű szopránja magával ragadó tetszést aratott. De kitémőké partnerei is: Kovács, Szabó és az intelligensen játszó Ekker Szidónia. Well, ezzel be is fejeztem a mai jelentést...

— De valami kis delikatessz csak akad még?...

— Akad. Mégpedig eredeti „Gerbeaud”. A Gerbeaudnál történt ugyanis az elmúlt héten, hogy a nemrég elvált ifju pár (a valópör még csak most van folyamatban) összetalálkozott egymással a dohányzó ajtajában. A hölgy egy idegen ural ment, az ur egy idegen hölgygel felezt. A hölgy az ural, az ur a hölgyet „pardon, egy pillanatra” fölkidáltással a faképnél hagyták s beszélgetni kezdtek. Majd egy-két lépést tettek oldal, hogy a bejáratot szabadon hagyják, végül végleg ellettek — együtt. A partnerek még most is várják öket, ha csak a vársába bele nem untak azóta... Szép talalós kérdés, mi?

* Szabad Komédia. A Vasuti és Hajózási Club színpadán vasárnap este kezdte meg előadásait Hangy Sándor kis színháza, a Szabad Komédia. Ellenében a nagy színházakkal, itt táblás ház volt. A lelkes és tehetséges társulat egyfölvonásos színdarabokat, tánc- és zeneszámokat mutatott be.

* „Egy, kettő, három”-ban nagy sikert arat Rajnai Gábor, Schwarz Jakab és Fiai ruháiban.

Háén

1. Háén: Horváth Nándor. Háén-dry, Háén-coctail. Most csinált hozzájuk a Váci-utcai háén „szobát”. A szoba, merem állítani, a világ legszebb helyisége. A hatvanöt éves, daltás H. N. ugy vágott belé, mint egy huszéves goldigger. (Egy félvével ezelőtt, mint egy nebuló, ugy vizsgázott le egy bizottság előtt a vendéglősségből, mert nem engedték, hogy egy tanoncot a konyhacemébe fölvégyen. Hogy majd nem tudja fölszabadítani, mert nincs képesítése. H. N. megszerezte a képestést, vendéglős oklevelet szerzett hatvanöt éves korában.) A „szobán” ez van: muszáj, hogy begyertek hozzá, én nektek készítek, értékek vagytok, értékek akarok élni, szép vagytok, puha vagytok, kellemes vagytok, csupa seljem vagytok, gyertek és maradjatok itt!

2. A selyemtapétákon minden kép mükines. Pál László, Lotz, Munkácsy, Brocki, Mészöly, Borsós, — csupa klasszikus —, csupa halott mester. „Hogy az élok meg ne sértődjenek”, — mondta valaki. — „Háéntől kitelik, hogy valóban ezért”, — mondta rá egy másvalaki...

3. Délelőt aperítif, délután uzsonna, este ujbói aperítif, éjjel bár... A Váci-utcai Pest teljes létszámával, külön nappali, külön esti s külön éjjeli inspekcióval. Itt van az arisztokrácia, sőt a — bárisztokrácia (ifjak és ószhajjak), a mondaine, gentry, egy-két finom lipótvárosi, az összes kutyá- és autófoglaladonósk, akik szeretik az élet legjavát kóstolgatni. Itt a cocktailt kóstolgatják. S a flört s a kandalló enyhe tűzben sütkéreznek. Egy aranyasztalon, ahol találkozni lehet...

4. Esti pillanatfölvétel: A báró, aki bankár is, csupa nem branche-beli arisztokratával. A karosu, arisztokratikus, finom feleségével, aki boldog fiatal anyja. A fiatal asszonyok ferjeik nélkül, engedélyezett család gavallérjaikkal, ahogy ez ujabban uzus, szokás. A gyönyörű, vöröshajú kisasszony, aki háromhónapos olasz sójournájáról megérkezve, egyenesen a „Melo” premijerére, onnét még egyenesen ide rohan, ifju, sápadt és áhítatos amarusójától követve. Politikuskok. Magasabbrangu katona-tisztek — civilben. Egy szalmazöveg ferj — mültterseelndelein. Rengeteg férfi és talán négy nő összesen...

5. Miért csinálta? Háromszázhuszezer pengőbe került! Pestnek? Erdemes volt? Ezt feleli:

— Hogy miképen szántam rá magamat erre az egész vállalkozásra, az nagyon érdekes. Hosszu évek óta kedvenc gondolatom volt, hogy a Kristóféri Quentzer-féle kalaposboltot kibőveljem és itt — falatozó létesítsek. (Ez a ház ugyanis összefügg az én Türr István-utcai üzletházammal s így a fűfal áttörésével a két helyiség között összeköttetés létesíthető.) Ekkor még csak nappali üzemre gondoltam. Amikor azonban az építési tervek kidolgozása megkezdődött, elragadtam a lelkesedés és az a vágy, hogy a publikumnak olyat arnyítsak, amelyhez hasonlót színpot az egész világon nem találhatni s így, bizony, a költségek ugye emelkedtek. Rájöttem tehát, hogy a bevételeket is fokozni kell s hogy arra a nappali üzem nem elegendő. Így született meg az éjjeli bár gondolat, amelytől kezdetben idegenkedtem. En soha bártuladon nem voltam, az éjjeli élet mai formát nem ismerem, húzódotam tehát a dologtól. De a körülmények olyanok voltak, hogy meg kellett alkudnom a helyzettel. A megnyitás óta a Háén-szoba állandóan zsufolyva van. Száz ember fér be maximálisan, ez a száz hely eddig még mindig ült volt foglaltva. De, persze, tömegesen érkeznek, olyan vendégek is, akik asztalt nem rendeltek. Ezeknek persze nem tudtam mindig helyet szorítani. A pesti publikum kissé ingerlékeny és könnyen sértődő s már egy esomó aprehenzióm van. De hát, kérem, hogyan segítsek ezen a bajon? A publikumnak bele kell képzelnie magát az én helyzetembe s meg kell értenie, hogy lehetetlen nem kívánhat tőlem... Megkivánom még említeni, hogy helyiségetem egy nagy, általános cél érdekében állítottam, ugyanis rendelkezésére bocsátottam a magyar borpagandának. A magyar borokat rendnyában — szolgálom föl, hogy a külföldieknek módjuk legyen minél több nemes magyar borfajtával megismerkedniük...

6. Mit lehessen még ehhez hozzátenni? Semmit. Ha még hazafias célja is van a Háén-szobának...

Akkor sem kell otthon ülnie, ha már látta a prolongált filmeket —
4 új, jó film jön csütörtökön:

CORVIN	KAMARA
ASSZONYSIKOLY	POKOLLEGIÓ
(Wladimir Gaidarov)	(William Boyd)
SZÖKEVÉNY	SZEGÉNY LÁNYOK
(Nagy Kató, Hans Brausewetter)	(Joan Crawford, Nils Asther)

AKROBAT, OH! ROYAL ORFEUM

Szombaton és vasárnap délutáni előadás

Szökik az asszony

Pénteken este

150. előadás

Fedák, Rátkai, Zilahy, Kertész

Helyárak 60 fillértől 6 P-ig

Városi Színház

MA 40-EDSZER

BAJOR GIZI, RÁTKAI MÁRTON, BEKEFFI LASZLÓ, BÁRSONY-DAJBUKAT, KÖKENY, RADÓ, PETI

az Andrassy-úti Színház híres műsorában!

Bechstein vezet

a metropolisok koncert-termeiben és az előkelő családok gyermekszobáiban. Mechanizmusa a művész titáni erőfeszítéséhez van méretezve: a gyermek próbálgatásai sem árthatnak tehát párhallan kiengysulyozottságának. Jó zongorán gyorsabban megy a tanulás, öröm a gyakorlás. — Kizárólagos vezérképviselet:

Chmel zongoraterem

V., Dorottya-utca 7 Telefon: Automata 811—36

Nessi Pál dr.,

volt függetlenségi képviselő, a kolozsvári Gotterhalte-affér hőse,

Öngyilkos lett Newyorkban

Newyork, november 8.

(A Reggel tudósítójától.) Dr. Nessi Pál volt magyar országyűlési képviselő, aki 25 év óta az Egyesült Államokban él és ott polgárjogot is nyert, november 6-án reggel

holtaa találták

Newyorkban lévő kis ktszobás kerti házában. A Tisza István elleni nagy obstrukció és a koalíciós kormányzat híres ellenzéki országgyűlési képviselője a „Híradó” című magyar hetilapot szerkesztette kint, de már évek óta betegeskedett és visszaromlott az amerikai magyar közszerepléstől is. Tüdőbaj ásta alá hajdan legendás szervezeteit, amelyhez utóbb súlyos melancholia járult. Takarítónője, amikor szerdán reggel Nessi hálószobájába benyitott, a volt képviselőt a gázcsp mellett elnyulva egy szőnyegen, holtan találta. A rendőrség vizsgálata szerint, minden jel arra vall,

a súlyosan beteg volt magyar képviselő öngyilkosságát követett el.

Levelet nem hagyott hátra; nagytömegű irományai, naplójegyzetei között remélnek nyomot találni, amely végzetes elhatározására világosságot derít. Nessi Pál 59 éves volt. Mint egészen fiatal pesti ügyvéd, akinek családja a fővárosi politikában játszott szerepet, ahhoz az ellenzéki ifjúsághoz tartozott, amelynek Krasznay Ferenc, Lengyel Zoltán és Papp

Zoltán voltak a vezérei. 1901-ben hármas választási küzdelem után nyeri el a tabi kerület mandátumát.

Országos szenáció középpontjába kerül

a kolozsvári Mátyás-szobor teleplezése alkalmából kibörtant hazafias tüntetésekkor. A Gotterhalte-botrány és Nessi megsértett mentelmi joga, hadbírósi eljárás indult ellene, hetekig foglalkoztatta a képviselőházat és a közvéleményt. Ezek a parlamenti viharok indították el a nagy obstrukciót. A koalíció előtti általános választásokon az udvardi kerület küldte be a képviselőháza. A közszereplés és politikálás megintatta Nessi Pál vagyoni helyzetét; a népszerű képviselő váltóadósságokba keveredett. E helyzet konkvenciáját vonta le, amikor áthagyta pozícióját és

1904-ben kivándorolt Amerikába,

ahol farmot vásárolt és mint egyszerű parasztagrada kezdett új élethez. A világháború kitöréséig levelezett régi barátjaival, az utolsó tíz esztendőben azonban csak egy-két rövid híradás érkezett sorsáról. A háború alatt adta el farmját és hetilapot alapított, amelyet hazafias és demokratikus szellemben szerkesztett. Az egyre elhatalmasodó tuberkulózis, a nosztalgia, hogy irthom földben nyugodjék és súlyos kedélydepressziók készíthették szegény, lelkes, esátdott Nessi Pált az öngyilkosságra...

van. A budapesti intézet küszöbönálló megvalósulását nevezhetnénk tehát egyik eseményünknek. Másik eseményünk az az évtől vita volt, amely régóta megindult a tagok között és amely Oxfordban nyugvópontra jutott. A vitának lényege: miféle mértékű orvosi kiképzésre van szükség annak, aki a lelkiállapot esetében segítséget akar nyújtani embertársainak? Freudnak az a véleménye, hogy

inkább nevezhető laikusnak az az orvos, aki pszichoanalízisben szakszerű kiképzés nélkül kuruzsol.

Mint az a nemorvos, aki szakszerű kiképzés alapján az általa megcsinált szigorú mértékű megüti. A laikus analitikusok például egyenesen nélkülözhetetlenek a néhelen nevet-hető, bűnöző gyermekek nevelésénél, de a pszichoanalitikus tudást nem nélkülözhetik szerintünk — például — még a bírák, az ügyészek, az olyan tanárok és tudósok sem, akiknek az emberi pszichével van dolguk... Beszámolóhatok még arról is, hogy a világ legnagyobb és legtekintélyesebb orvosintélete, a British Medical Association beható vizsgálat után

hivatalosan megállapította azt a helyvet, amely a pszichoanalízis tudományban és gyakorlatban megilleti.

Mindenekelőtt leszögezte, hogy a „pszichoanalízis” elnevezés használatára csak Freud köveit tarthatnak igényt, míg mások annyira eltérnek ettől az iránytól, hogy az csak félre-értésekre ad alkalmat, ha őket is pszichoanalitikusoknak nevezik. Új eredmények mondhatom még — folytatta Ferenczi doktor —, hogy amíg eddig csak betegségek eseteiben tartottuk helyénvalónak a pszichoanalitikus beavatkozást, addig most már szükség esetén.

az emberi jellem megváltoztatására is alkalmazzuk.

Rájöttünk, hogy amit eddig pusztán öröklöttnek és így végzetesnek változhatatlannak hittünk, magát a karaktert is kedvezően befolyásolhatjuk analízissel. Tehát nemcsak kimondott betegekben, hanem azokban is tudunk segíteni, akik saját természetükkel elégedetlenek és az ebből származó konfliktusoktól akarnak szabadulni. Itt olyasvalamiről van szó, amit a mi zsenidís Jókainak az ő „Lélekidomár”-jában megsejtett.

— Magyarok közül kik vettek részt az oxfordi kongresszuson?

— Dr. Hermann, dr. Pfeifer, dr. Hollós és magam, Freudot leánya, Anna Freud képviselte, aki a gyermekanalízis terén lassanként világtékinthetlyé fejlődött. A professor maga nagy visszavonultságban él Bécsben, már teljesen egészséges, fáradhatatlanul dolgozik és új könyvet ír, amely karácsonyra megjelenik: a kultúra és a civilizáció értelmezésével és problémáival foglalkozik.

— És miről számolt be doktor ur Oxfordban?

— A pszichoanalízis technikájának egy újabb fejlődési etapjáról. Ha a gyakorlat továbbra is bebiztosítja, úgy hiszem, ez a technika nem kis mértékben fog hozzájárulni az esetek megértéséhez és a gyógyítás könnyítéséhez. Erre vonatkozó gyakorlati tapasztalataim leírását és elméleti alkalmazását dolgozom most ki. Ezzel egyuttal feleltem arra a kérdésre is, hogy igentis,

a pszichoanalízis terén is vannak új és hatásos gyógyeljárások.

Mint Jókai lélekidomárja, a jellemet is megváltoztatják a freudisták, jelenti be Ferenczi Sándor dr., aki most érkezett haza külföldről és elmondja, hogy pszichoanalitikai poliklinikát állítanak föl Budapesten

(A Reggel tudósítójától.) — Az íróasztal fölött egy bécsi grafikus élethű rajzaról Freud professzor kutató tekintete, az öblös karosszékben pedig Ferenczi Sándor markáns profilja... A híres magyar tudós hónapokig tartózkodott külföldön, Oxfordban résztvett a pszichoanalitikai világtkongresszuson, most érkezett haza...

— A pszichoanalízis milyen új eseményeiről, gyógy-módjairól és eredményeiről számoltak be a kongresszuson? — kérjük.

— Oxfordban az európai államokon kívül Amerika és India pszichoanalitikai szakosztályai képviseltették magukat — felelt Ferenczi dr. — Pontosan husz évet ezelett, az én javaslatomra és Freud vezérére alatt tartottuk az első nemzetközi kongresszust Salzburgban.

Husz éve huszan, ezidén háromszázan jöttek el,

valamennyien az egyesület tagjai. S bár e husz év alatt Amerika nagyon előrelépt, a maga lázas érdeklődésével, a vezetés még mindig az

európai szakosztályok kezében van. Berlinben, Bécsben, Londonban pszichoanalitikus poliklinikák állnak a vagyontalanabbak rendelkezésére, ahol a betegeket orvosoktól vagy ingyen gyógykezelik, az orvosok pedig kiképezhetik magukat.

— Budapesten nem lesz ilyen intézmény?

— Már a közeljövőben! Ambulatórikus alapon — vagyontalanok számára díjtalanul

itt is föllállunk pszichoanalitikus tanácsadó- és rendelőintézetet.

Nevelésügyi kérdésekben, nehezebb lelki konfliktusok eseteiben és, természetesen, lelki és kedélybetegségeknel is, alapos vizsgálat alapján, tanácsokat fog szolgálni az intézet.

— És a vagyontalan orvosok számára ingyenes szakképzés?

— A tehetségesek stipendiumokat kapnak. Az intézetet az egyesület tagjai fogják főtartani. Az erre szükséges pénz részben már együtt is

Néhány igen jutányos cikkeink

Postán utánvétellel bérmentve szállítunk

Fehér damaszt-abrosz, kitünő minőség 3.80

Kávéskészlet, minden szinben, 6 személyes 5.-

Női köpeny, finom posztóból, divatszínben 29.-	Nutriette bunda, brokát-betéssel 180.-	Pyjama-flanell, divat-esikokkal, elsőrendű minőség 98
Bársonyflanell, legújabb divatminőségben ... 1.95	Cordbársony, divat-színben 3.75	Férfiling, kitünő zefirből 4.90
Férfiling, elsőrendű oxfordból 8.20	Férfi hosszú alsónadrág, kitünő köpperből, gumós 4.40	Crep de Chine, nehéz minőség, összes divatszínben 7.80
Crepella, tiszta gyapjúkélme, sok szinben 3.70	Junper-kelme, legújabb divatminőségben 5.80	Sacco-öltöny, elsőrendű gyapjúkélmeből 84.-
Sportnadrág, tiszta gyapjúkélmeből 13.80	Férfi átmeneti kabát, (Uster) kitünő dubkelmeből .. 78.-	Frottír törülköző, kitünő minőség 1.95

Férfi sár-cipő 7.50	Műelyem női harisnya minden szinben 1.25
Női sár-cipő 7.30	Női reform-nadrág elsőrendű meleg mellőanyag 2.90

Genyves

IX. CALVIN-TÉR 7.

KÖZGAZDASÁG

Kirgizia, vagy alföldi sors

„A Magyar Alföld a legpompásabb emberfajta és a legkötönyebb gazdák bölcseje.” (Prof. Lyde.)

(A Reggel tudósítójától.) Kinek van igazza? A külföldi tudósak-e vagy a magyar publicistának? A külföldi tudósak, aki a legpompásabb emberfajta bölcsejét látta a magyar Alföldben, vagy a magyar írónak, aki busan és keserűen átsiát nével illette ezt az óriási földdarabot, amely itt terül el minden szegénységével, sivár életével, egészségtelen vískövel, ennek a modern és csillogó európai nagyvárosnak a kapui előtt s amelyet olyan föllelősen ismerünk? A magyar író csak a nyomorát látta, a tudatlanságát, a földhöz ragadott szegénységét, világtól elmaradottságát, a külföldi tudós viszont csak az eredményt, a kemény, szívós, kitartó, rög, minden természeti erővel könyörtelen harcban álló, napbarátnitotta és elpusztíthatatlan alföldi parasztot, de egyik se látta meg, egyik se kérdezte meg, kinek a hibája, kinek a bűne, s

ki viseli a történelmi felelősséget azért az állapotért, amelyben ez a földarab századok óta színylődik.

Ez a magyar Alföld valaha kertekkel, szőlőkkel, falyakkal és városokkal sűrűn borított, viruló rótság volt s itt, ezen a földterületen dől el az új Magyarország sorsa. Ha ez a mai magyar élet, ez az alföldi magyar sors meg nem változik, ha itt új élet nem pezsdül föl, akkor hiába minden küzdelem és igyekezet, s ha ezt az Alföldet nem leszünk képesek legelőbb arra a színvonalra fölemelni, amelyen ma a Dunántul él, akkor az Alföld gazdasági sulya minden további emelkedést és fejlődést meg fog akadályozni. Negyvenkétezer négyszög kilométeren 697 község, a lakosság javarésze mammutinagyságu, falyvákba összehúzóulva s e községeken túl ezer meg ezer szétzúrt tanya, száz meg száz ezer ember, leptom nélkül, tulnyomó részben még ma is iskola nélkül, orvos nélkül, utak és vasutak nélkül. „Az újszülöttek, 40–50, sőt némely esetben 60%-ig halnak el baba s orvos hiányában, kegyetlenül pusztít a tuberkulózis, a rossz lakás, a túlságosan igénybevert szerencsétlen meg nem felelő és ki nem elégítő táplálkozás, az orvosi tanács és tudósbetegeket gondozó intézmények hiánya.”

Ez az Alföld!

Az óriási emberi közösségek körül óriási határok terülnek el, Szeged, Hódmezővásárhely, Debrecen és Kecskemét városok határa nagyobb, mint egész Vas vármegye két városával és 292 községével. A Dunántulnak több mint 800.000 holddal kisebb területén háromszor annyi község van, mint az Alföldön, pedig a Dunántul területéből sokat vesz el a Balaton, a nagy erdősek s az óriási hitbizományok ritkább lakosságukkal. Több mint 200.000 hold olyan terület van ezen az Alföldön, amely mára, mint erdőmivelésre önzserien nem használható s méris hold tartunk még az Alföld beerdősítésére hozott 1923. évi XIX. törvények végrehajtásától. A Dunántulon a törvényhatóság utának csak egyhatedet kell átépíteni, addig az Alföldön a törvényhatóságai utak fele, 3000 kilométer volt még két évvel ezelőt is kiépítetlen. Több mint 1.100.000 embernek, az alföldi lakosság 26%-ának nincs vasuti összeköttetése. Ez a nagy tömeg egyik napról a másikra él, legnagyobb része „vagyonukat vesztett kisgazdák, tönkrement törpebérlek, alkalmazás nélkül maradt gazdasági eszelédek... Csongrád vármegyében, Szentes és Csongrád városokban, Mindszent, Szeged és Csanytelek községekben családtagjaikkal együtt 70.000 ilyen szellemember lakik. Pedig telepítésre való föld volna bőven! Debrecennek közel 50.000 kataszteri hold olyan földje van, amely nem szolgál megfelelő gazdasági célokat... a Hortobágy 39.337 holdján... ma alig száz ember talál foglalkozást, holott legalább 12.000 télek találna ott boldogulást.”

„Van-e még Európa közepén olyan ország, amely annyi nyomorúság mellett is megtűr és elvisel ekkora miveletlen földet!”

S emellett a miveletlen földterületek kiterjedése egyre növekszik. A Duna–Tisza közén nagy szakértelennel lecsapoltak 123.000 hold földet. A felszabadult földek tulajdonosa ez a területet anyagi eszközök hiján megmivelné

nem tudják.

a 6,5 millió kitévő lecsapolási költség tehát e megmiveletlen földeket terheli!

Új telepítésekről természetesen szó sincsen.

Ez az Alföld!

Nem destruktív író könyvéből vettük ezeket az adatokat és idézeteket. A könyvet Kaán Károly volt magyar földművelésügyi államtitkár írta s ez a könyv a legújabb, a legbátrabb írás, amely évek óta magyar nyelven megjelent. A tárgyilagos és őszinte szavak mögött, amelyek közül csak ritkán fakad föl a kétségbeesés és elszőnyűködés, ott lappang minden becsületos magyar ember fájdalomja és elkeseredése. Lehet-e vajjon gazdasági haladásról beszélnünk, lehet-e arra számítani, hogy a magyar piac a magyar iparnak erős és biztos fogyasztási területe lesz, lehet-e számolnunk azzal, hogy ez a nagy magyar Alföld, ez a gigantikus magyar parlag valaha bölcseje lesz egy erősebb, szabadabb, függetlenebb fajtnak, hogy a magyar kultúra itt valaha újra föllelő elvesztett hajlékai?

Hol van az a nagy, átfogó, messzi kilátókra tekintő gazdasági terv, amellyel ezt a 42.000 kilométernyi területet a régi Kanaanná változtassuk át?

A földbérlek kaposvári gyűlésén vasárnap megalakult az egységes gazdafront, amely a vámtarifa reformját és gabonamonopóliumot követel

A gazdavezérek kapcsolatokat keresnek a külföldi agrárkörökkel, de a politika nem engedi az összefogás megvalósítását — mondta Somssich László, az OMGE elnöke

Kaposvár, november 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap délelőt tartotta Kaposvárott a Magyar Földbérlek Országos Szövetségének alsó-dunántulni körzete alakulógyűlését, amelyen az ország gazdatársadalmának vezetőférfiai közül sokan vettek részt. Az alakulógyűlést Eszényi Jenő országos elnök nyitotta meg. Beszédében vázolta a mai sulyos gazdasági helyzetet és tiltakozott az ellen a fölfogás ellen, mintha a magyar gazdasági bajoknak a világkrisis volna az oka,

mert a magyar gazdasági krízis oka a hitelmegvonásban és az autonóm vámtarifában keresendő.

Fontos teendőnek tartja, hogy a kormány nyugaton új exportpiacokat teremtsen a magyar mezőgazdasági cikkek számára, reformálja meg az autonóm vámtarifát és bővítse ki a hitelkereteket, az állam avatkozzék be a buza árának alakulásába és

legyen állami monopólium a buza eladása.

Ez a gondolat hónapokkal ezelőt még hihetetlennek látszott, azonban a katasztrófális helyzet, amelyben ma a gazdák vannak, aktuális tette ennek a gondolatnak a megvalósítását. Elismerte, hogy a hitelkrízis csökkent, de ezt a bérlek nem érzik meg, mert a bankok csak ingatlanokra bekebelezett hiteket adnak. Igaz, hogy a kormány csökkentette az állami adókat, de viszont a községekre és vármegyékre hárított olyan terheket, amelyekkel eddig az állam viselt, szóval

amit elengedett adókból, azt beszedeti a községek és vármegyék utján pótdadók formájában.

Revizió alá kell venni a vámtarifát, ellenőrizni kell a kartelleket. Indványára ezután megalakult a Magyar Földbérlek Szövetségének alsó-dunántulni körzete, amelynek elnökévé Meller Henrik csurgói bérlek választották. A választás után Meissner miniszteri tanácsos tolmácsolta Mayer földművelésügyi miniszter üdvözlését, majd Somssich László, az OMGE elnöke biztosította rokonszenyéről a bérleket és örömet fejezte ki, hogy jövőre, amikor az OMGE százéves fennállását ünnepli,

megalakul az egységes magyar gazdafront, amelyért ő már tíz éve küzd.

Igaz, kétségtelenül igaz, hogy ilyen nagy terv megvalósítására ma nincs pénzünk, de volt, igenis volt pénzünk s ha összeszámolnánk azokat a hatalmas összegeket, amelyek elfolytak a homokban, azokat a szubvenciókat, amelyeket a kurzusvállalatok elnyeltek, amelyekbe a fogyasztási és hitel-, de nem a termelési szövetkezetek fölépítése került, akkor olyan summa kerülne ki, amely sok százezer embernek szertett volna biztos megélhetést és emberi életet? Mindez azonban a multra tartozik.

S a jövő?

Ki az az óriás, aki a magyar politika tepszt tömegét kilendíteni tudja remény állapotából, ki az, aki megindítaná a folyamat, amely el-sőpri a rosszindulatnak, a tudatlanságnak és lehetségtelenségnek a gajtáit, amelyek minden haladásnak, minden lendületnek útját állják? „Az egész Alföldet ellepő és domináló rendszertelen és lehetetlen állapot”, ezekkel a szavakkal jellemzi Kaán Károly az Alföld mai gazdasági helyzetét.

Lehetetlen és rendszertelen ez a mai magyar politika is, amely sorsára bizza az alföldi magyarságot.

A ceglédi, körösi, kecskeméti, szegedi magyar paraszt sívó homokon „emberföltöti, fardhatatlan szorgalommal, bámulatraméltó, szívós kitartással, meglepő élelmességgel és cetera- valósággal esodaszamba menő kertkultúrát teremtet?” Hol van az az „új ember”, aki ezt a esodát az egész Alföldre kiterjeszti? Kiss Dezső.

Egységes gazdafrontra azért van szükség, hogy a kormánnyal szemben kellő eréllyel léphessenek föl a gazdatársadalom képviselői. Ha a kormány nem segít, segítenek a gazdák vezetői és megleszik azt, hogy

kapcsolatokat keresnek a külföldi agrárkörökkel az agrártermelés értékesítésének érdekében.

Franciaországban már viszonzásra talált ez az eszme, de sajnos, a politika nem engedi az érdekösszefogás gondolatának megvalósítását. Az Omge kezét nyújtja a bérleknek, akiknek mindig szivesen segít gazdasági bajait orvoslásában. Gróf Hoyos Miksa, az Országos Mezőgazdasági Kamara üdvözléttel tolmácsolta és bejelentette a kamara részététől az egységes gazdafront megalakításában. Serényi Gusztáv terjesztette elő a határozati javaslatot, amely a gazdák és bérlek kívánásait tartalmazza. Sámik József felsőházi tag arra kérte az agrárintelligenciát, hogy a kiszadattársadalom jó tanácsokkal lássa el, egyben bejelentette a somogyi kiszadát közreműködését az egységes magyar gazdafront megalakításában. Glázer Géza a gabonacétesítés állami monopóliumát sürgette és követelte, hogy a parlamenten jobban domborodjék ki az ország agrárjellege.

Kevesli az agrárképviselek számát a parlamentben, ahol több a volt folszolgabíró, mint a gyakorlati gazda.

Ausztriában, Csehországban külön agrárpárt van. Miért nincs ez nálunk?

Ezeknél a szavaknál többen az agrárdiktatúrát éltették.

A benyújtott határozati javaslatok elfogadásával a gyűlés véget ért.

Ujtátrafüred-Magas Tátra
Dr. Szontagh Palace-Szanatorium
Egész éven át üzemben.

Dr. KAJDACSY szakorvos,
rendel: 10-4 és 7-8-ig
Vill. József-körút 2. szám férfi- és női betegeknek

„MARS”-féle golyócsapágy
gyermekkosci világhírű!

Aruajtán kizárólag: **BRUCK VI, Andrassy-ut 38**
(Párisi Aruházzal szemben)

A bankokban a koncentráció kísértetei járnak, de nem az igazgatókat, hanem a tisztviselőket fenyegetik

(A Reggel tudósítójától.) Bankok körében, mint régi kastélyokban a kísértetek, egy idő óta éjfél órák sötétjében jár egy új divatos kísértet: a koncentráció gondolata. Megriadt igazgatók képezték látta őt, amint végig-suhan a bankpaloták keresztfolyosóján és föl-emelve vértelen ujját, pont órá mutatta, így sutított: Gyere velem!... Elhagyva e képletes beszédet.

a bankkoncentráció a legutóbbi napok legidősebb témája

s semmi kétség, hogy bankkörökben komolyan és sokat vitatják azokat az előnyöket, amelyekkel járna, a hátrányokat, amelyeket szűlné és főleg a pozíciókat, amelyeket megdönthetne. A sajtóban és jól beavatott társaságokban már tudni akarják azt is, hogy mely bankok azok, amelyek egymás karjaiba kívánják dőlni s melyek akarják a nehéz idők nyavalyáit e divatos orvosság lenyelésével kiheverni. Illetve, hogy több helyen kérdést intézzünk e tervek felől s főleg azt a kérdést feszegetjük, mi jót várnak tőle és mi elkerülhetetlen bajt győgyítanak meg vele.

A koncentráció gondolata csakugyan kísértő gondolat.

Nem új, mert a kilencvenes évek végén Németországban a tőzsdendöntő törvény hatása alatt kelt utra, onnan átderült az iparvállalatokra, majd a kísérlet ismét visszatért odújába s onnan csak 1922-ben bujt ismét elő, amikor a német Darmstädter és a Nationalbank fúziója történt. Akkor a külföldi hitelek megerősítése volt az a jelző, amely a koncentrációs törekvéseket erősítette s ma, amikor a Deutsche Bank és a Disconto Gesellschaft nagy összeforrása van napirenden, ugyanez a motívum szerepelt. A bankpolitika szempontjait azonban figyelmen kívül hagyva, a genfi világgazdasági konferencián más motívumok szárnyán röppent világgá a koncentrációk gondolata. Az európai ipar a tengerentúli verseny fenyegető föllépésével szemben, a koncentrációban kereste az egyik mentő eszmét, amelyet aztán a nemzeti iparok érdekeltjei legott főkaptak. Nem szabad elfeledni, hogy a vámvédelem hívei, a háború után, törekvéseik számára a legerősebb érvelés abban találták, hogy minél nálunk is: a talajukat vesztett, kenyéreléan vált egzisztenciák elhelyezésének egyetlen lehetőségét az iparban kell keresni. Legalább is ezt hirdették és

ezzen a címen szerezték meg mindenütt a kormányok meleg barátságát vámvédő törekvéseik számára.

Amikor a védelem teljes birtokában voltak, de a tengerentúli verseny szorításra mégsem szűnt meg, akkor elvetve szociális szempontjaikat, egyedül a koncentráció gondolatában keresték megoldani, jóllehet a koncentráció homlokegyenest ellenkezik a minél nagyobb számú tömegek elhelyezésével. A helyzet most az, hogy

az ipar elfeledkezik arról a szociális szerepről, amelyet a vámvédelem vállalt.

most koncentráció, összevon, munkásokat és tisztviselőket bocsát el s ebben a bank is követni akarja. Az első szempont tehát, amely a koncentrációs tervek mérlegelésénél figyelembe volna veendő, ez a szociális szempont, mert minden koncentráció újabb tömegek kenyérelénié választás is jelenti. A nagyközönség érthetetlen megmondolatlansággal kezeli ezt a kérdést. Elég neki, ha azt a frázist hangoztatják, hogy az egész fejlődés a nagy tökékmumulása felé visz és már elhiszi, hogy a koncentráció a fejlődés követelménye. Elég neki, ha azt hangoztatják, hogy a termelés sokkal egyszerűbb lesz és már kész a termelés érdekében szimpátiát a koncentrációs törekvések felé fordítani. Elég neki azt mondani, hogy a koncentráció üdvösségét

csak a bankigazgatók személyi érdekei akadályozzák

és már kész minden bankot és vállalatot egymásra ragasztani és bankfelhőkarcolók építéséért lelkesedni. Elég elhitetni vele, hogy sok a bank és elég volna a tizedrésze is, hogy már egy-két bank érdekeltessen vesse latta rokonszenvét. Elfeledek, hogy azok az előnyök, amelyek a koncentrációból állítólag származnak, máig kipróbálva nincsenek, elfeledik, hogy a pénz hatalmának ilyen kevés kézbe sürítése milyen

mindenható hatalmat ad egyesek kezébe s elfeledik végül azt, ami nálunk talán a legfontosabb, hogy

éppen a középosztály amugy is földig tiport egzisztenciáit közül ez a kísértet hányat pusztít el ismét és hányat vet ki a nélkülözésbe.

A koncentráció, akár bankok, akár iparvállalatok terén akar is urrá lenni, nem a közép- és kisember érdeke, hanem azoké, akiknek

amugy is megvan az erejük, hogy sokat fölfallassanak. Semmi ok nincs hát arra, hogy valon lelkesedjenek az ilyen törekvésekért. Főleg nem nálunk, ahol

semmiféle törvény nem védi sem az alkalmazottakat, sem a részvényeseket a veszedelmek ellen, amelyek az ilyen koncentrációkból származhatnak.

A tőke érdekeinek védelme a tulajdon alapján álló társadalmak érdeke. De érdeke az ember védelme is. Sőt talán az ember elsősorban azért koncentrációról neid csak akkor beszéljenek, ha előbb törvényes védelem adja meg azokat a biztosítékokat, amelyekre szociális szempontokból szükség van.

Amiről mindenki beszél

A banknegyed levegője egy pár nap óta fűlőd a sok sutogástól és kombinációtól, amelyek mind arról adnak szájról-szájra „alapos” információkat, hogy egyik nagybankunk vezetésében fontos személyi változások készülnek s hogy reggeltől estig tanácskozások folynak a bank vezetői és a külföldi részvényesek képviselői között ezekről a kérdésekről. A Reggel e sutogó hírek ellenőrzésére illetékes helyen kérdést tett s azt a választ nyerte, hogy személyi változásokról szó sincsen és hogy emélfogva ezekben a kérdésekben semmiféle tárgyalások nem folytak. Ugyancsak alaptalannak kell tekinteni azt a másik hírt is, amely arról szól, hogy a „reparációs tárgyalások befejezése után esedékessé váló kormányrekonstrukcióval kapcsolatban, a kabinet egyik tagja kiválik a kormányból s egyik nagybank alelnöki állását foglalja el, amint hogy minden jel szerint a fantázia születtei azok a hírek is, amelyek bankok fuzióiról s már elhatározott koncentrációkról regélnek. A szomorú gazdasági viszonyok megjavítását mindenféle uton keresik az emberek, akik, sajnos, ráérnek s legalább abban élnek ki magukat, hogy hatalmas bankvezetőket bűntatnak meg s másokat ültetnek helyettük a pénz trónusaira.

A hitelezői védelemtől igazgatóságok bankozati javaslatot fogadott el, amelyben elítéli állást foglalt azok ellen az utóbbi időben egyre sürűbbé váló, előforduló törekvések ellen, amelyek a kényszerességileg megállapított kvótának utólagos lealkuvására irányulnak. Kimondta a védelemtől, hogy az ilyen eljárás a minimális hányad kijátszására irányuló eljárásnak tartja, amely ellen a kereskedelem jóhírneve érdekében foglalt állást. s az ilyen utólagos egyezségi ajánlatot a jövőben még tárgyalás alá sem veszi és sem szociális, sem erkölcsi, sem gazdasági érdekből nem látja indokoltnak az olyan cégek fönnállítását, amelyek a hitelezők méltányossága mellett létrejött kényszerűegyezségből fönnálló kötelezettségnek sem tudnak megfelelni.

A gazdasági válság változatlanul súlyos és a széntermelés változatlanul növekszik. Ez a kérdés valóban megérdemelne közelebbi földerítést. Tény az, akárhol van is ennek a közgazdasági rejtélynek a titka, hogy a 25 fogyasztási csoport közül, amelyek között személyi fogyasztásunk megcsúszik, hét kivételével, amelyek közé a hajózás, az építőanyagok gyártása és igen kis szávalékkal a mezőgazdaság is tartozik, valamennyien a szénfogyasztásra az év első kilene hónapjában a múlt év megfelelő időszakához viszonyítva, emelkedett, a termelés ugyanezen időszakban 9,7 százalékkal, az elszállított mennyiség pedig 9,1 százalékkal gyarapodott. Ami még jellemzőbb, a háború utáni periódus rekordtermelését, az 1923. évi, is meghaladta az idei termelés, mert amíg 1923-ban a belső széntermelés 55 millió mázsa körül mozgott, addig az idei év első kilene hónapjában a magyar szénbányák 56,1 millió mázsát produkáltak. Erdekes tünet a magyar szénkivétel emelkedése is, amely szeptember hónapban meghaladta a negyesszázöt mázsát, holott a múlt év szeptemberében ez a kivétel mindössze 264,5 millió mázsát tett ki. Különösen erősen emelkedett szénkivételünk a cseh és osztrák viszonylatban, ahol elérte a 100 százalékos javulást. Az érem másik oldala, a szénbevétel azonban, különösen a házi tüzelésre szánt kokszevitel révén, ugyancsak emelkedő tendenciát mutat. A szeptemberi szénbehozatal ugyanis majdnem elérte a

másfélmillió mázsát, a kokszevitel meghaladta a félmilliót, ami pedig, tekintve az erős emelkedést, a külkereskedelmi mérleg újabb romlását jelenti. Erdekes jelenség is külön megemlíteni érdemel, hogy a Statisztikai Hivatal közleményei a szénbevétel és szénkivétel jellemző mozgását nem közlik. Miért? Hiszen a kereskedelmi miniszterium kiadásában megjelenő „Közgazdasági Értesítő” nyilvánosságra hozza a pontos adatokat. Talán politikai okokból tartja a Statisztikai Hivatal szükségesnek a külkereskedelmi mérleg alakulására olyan fontos adatok elhallgatását, különösen, amióta a kereskedelmi miniszteriumtól átkerül a miniszterelnökség legfőbb vezetője alá?

A magyar államvasutak igazgatósága, amint a Reggel értesül, tárgyalásokat kezdett a Felten és Gulleume és a Magyar Siemens Schuckert-művek egy Budapesttől az országhatárra terjedő földalatti kábel építése ügyében. A földalatti kábelre a budapest-hegyeshalmi vonal elektrifikálása folytán lesz szükség. Amint értesülünk, a munkálatokat a közeljövőben megkezdik.

Somssich László, az Önge elnöke, a földbérlők kaposvári gyűlésén éppen akkor panaszkodott a gazdáknak, hogy a gazdavezérek a külföldi gazdákkal keresik az együttműködést a magyar mezőgazdasági termények értékesítése ügyében, amikor Bécsben a prágai osztrák és a bécsi cseh kamara vezetői összejáltak és elhatározták, hogy Csehország és Ausztria gazdasági viszonyának kölcsönös megerősítésére állandó, közös bizottságot alakítsanak. Ugyancsak Schuster Vencel, a cseh Unio-bank elnöke, volt kereskedelmi miniszter, aki Budapestben már nyilvánosan szöszölta volt egy alkalommal az utóállamok gazdasági közlekedésének, ekkor is egyik bécsi lapban, amelyben a most megalakult bizottság jelentőségét méltatja és azt mondja, hogy amár az utóbbi évek fejlődése nem is vezetett a vámos dolgában közlekedés, mégis remélni kell, hogy a két állam ezentul minden olyan vállalkozásban részt fog venni, amely kollektív szerződéshez vezet és bizonyos vámpépitést tesz lehetővé. Az a gondolat, hogy vámvédelem és kereskedelmi ügyekben a Népszövetség védelme alatt kollektív szerződés létesüljön, hatalmas lépés volna az európai államok közgazdasági együttműködésé felé. Az ilyen közlekedés nemcsak az ipari, de a mezőgazdasági racionalizálást is előmozdítja és nem maradnak hatástalanul a banküzletek sem. Az új bizottság együttműködéséből tehát okvetlen a két állam gazdasági közlekedése lehet számitani. — Ezt írja Schuster Vencel. Egy szót sem arról, amit Somssich ugyanakkor panaszkodott, hogy tudniillik, a politika minden közlekedést megakadályoz.

Negyvenezer tonna szuperfoszfát fölöslege maradt a Hungária műtrágyagyárnak az üzleti év végén ezidő produkciójából, ami több mint harminc százaléka egész termelésének. Ez a nagy készlet az idei műtrágyafogyasztás visszaesésének eredménye és azért okozott nagy fejférést a vállalatnak, mert tudvalevő, hogy a szuperfoszfát foszforsavtartalma a raktárakban eszikken és értéktelű veszik. Ilyen körülmények közt a műtrágyagyőr megkeresést intézett a kereskedelmiügyi kormányhoz, kérve, hogy orosz relációban tarifakezbeemélyt adjon neki, amii a kormány teljesített is.

* „Uj Gasdaság” (Magyar külkereskedelem), Siebert Gyula lapjának új száma változatos tartalommal ma jelent meg.

Ragályos betegségeknél nélkülözhetetlen a

Lysiform

A bixsergés az orrban

azt jelzi, hogy nátha van közlekedésben! Ne várja meg amig utálatos katarrus, vagy influenza lesz belőle, hanem használja azonnal a FORMAN-t. A Forman hatása meglepő. Ne kérjen egyszerűen, valami szert a nátha ellen", hanem kérjen határozottan és világosan egy doboz Forman-t. 80 fillérért.

VASÁRNAPI SPORT

A Ferencváros páratlanul izgalmas és remek küzdelemben 2:1-re győzte le az Újpestet és elfoglalta a bajnoki lista első helyét

Gól nélkül végződő féldió után P. Szabó rugta az Újpest vezető gólját — Takács II. kiegyenlített és két perccel a befejezés előtt Szedlacek gólja megszerezte a ferencvárosi győzelmet — Turait és Fogl III-at a második féldióban kiállították

A Hungária gólképtelenen új csatársorával nem tudta legyőzni a szerencsés Kispestet

(A Reggel tudósítójától.) A nagy csata eldőlt. A Ferencváros páratlanul izgalmas küzdelemben 2:1-re győzte le az Újpestet és elfoglalta a bajnoki lista első helyét, ahonnan már aligha fog leszorulni. Két egymáshoz méltó ellenfél össze crejélt olyan lendülettel, nyílt, a futballjáték minden szépségével gyönyörködhető összecsapásban, amely harmincezer főnyi közönséget gyűjtött meg a magyar futballsport fejlettségéről. Ez a mérkőzés bebizonyította, hogy a magyar labdarugást méltón illeti meg az elsőség a kontinens futball-nemzeti sorában, amit immár egész Európa elismer. Ennek a ragyogó küzdelemnek nincs vesztése, csak győztese: a magyar futballsport, amely büszke lehet világrészeiben is kiváló csapatára. Sajnos, a Hungária pillanatilag nem bírja a Ferencváros és az Újpest nagysejű iramát. Kalmár nélkül ugyiszen csak egy csapat, hogy még a Kispesttel szemben is 1:1-es döntetlennel kellett megelégednie. A csatársor új belső triója teljesen esőtől mon-

dott. A nyolcadik bajnoki forduló az „eldöntetlenek napja” volt. Csak a Ferencváros győzött és — ezuttal először — a Pécs-Baranya, amely 3:0-ás győzelmével a Nemzetit szorította az utolsó helyre. A többi négy mérkőzés döntetlenül végződött: jó védelem és rossz csatársorok szűrké összecsapásában. A III. kerületi — Somogy és a Budai 33 — Attila mérkőzés gól nélkül fejeződött be, míg a Bástya és a Somogy 1:1-es döntetlennel egyeztek ki. A bajnoki rangsor most a következő:

1. Ferencváros	7	6	1	0	25:1	13	(1)
2. Újpest	8	6	1	1	22:9	13	(3)
3. Budai 33	8	3	3	2	14:4	9	(7)
4. Hungária	8	3	3	2	19:13	9	(7)
5. III. kerületi	8	3	3	2	13:16	9	(7)
6. Bástya	8	3	2	3	17:18	8	(8)
7. Boeskey	8	1	5	2	11:16	7	(9)
8. Somogy	8	1	4	3	7:18	6	(10)
9. Kispest	7	1	4	2	2:8	6	(8)
10. Attila	8	1	3	4	8:15	5	(11)
11. Pécs-Baranya	8	1	3	4	7:15	5	(11)
12. Nemzeti	8	1	2	5	5:15	4	(12)

elején könnyebben megsérült és ettől kezdve tartózkodott a közelharcektól. Huzásai, kiszökései, kigyózása, lövései és főleg remekbe szabott gólja így is magával ragadta a közönséget. Turai most is munkás játékát mutatta. Dolgozik tiz helyett és mindenütt ott van, ahol kell. Szedlacek okosan játszott mindvégig, pedig ezuttal nehéz helyzete volt, mert partnere, Kohut teljesen rosszul, hasznavehetetlenül játszott. Ezt azonban nem Kohut rovására, hanem — Borsányi javára kell elsősorban számlázni.

Az Újpest legjobb játékosa: Borsányi

Borsányi hétről-hétre bámulatos formában játszik. Helyezkedése páratlanul okos. Intelligens passzával nagy hasznára van csapatának. A védelem jól dolgozott. Acht néhány nehéz labda bravúros kivédésével igazolta klasszisát, ambar játéka ezuttal nem volt hibátlan. A két hátvéd egyforma biztonsággal robbant. A kitűnő Fogl III. klasszisához a fejlődő Kevégo mindjobban kezd folynomolni. A fejedeztsorban Kevés szürken játszott, míg Wilhelm nehéz dolgát jól végezte. A csatársorból Spitz agilis játéka és P. Szabó gyorsasága emelhető ki. Mészáros ismét lassúnak bizonyult.

Auer nagyon fogtak és ezért nem tudott eredményes lenni.

Strück pedig nem volt szerencsés. Le kell tehát szőgeznünk, hogy az Újpest veretlenségét ugy eszlette el, hogy nem is játszott rosszul.

A bíró jól vezette a mérkőzést, legfőképpen az elhamarkodott kiállításokat lehet kifogásolni. A határbíráktól túlságosan befolyásoltatta magát.

Első féldió: sok gólhelyzet — gól nélkül

Meg ki sem vonult a két csapat a pályára, a közönség két partja máris erősen küszöri a torkát. A Ferencváros kezdi a játékot, de a lilák vezetik az első akcióit. A Ferencváros csatársora veszélyesebbnek mutatkozik be: Turai kapásból kapu fölé, Bukovi pedig alig melle rug. Kornert szerez Tánecs támadása, de Takács II. lövéseit Acht kivédi. A játék heves iramban folyik és most már mind a két kapu egyformán veszélyben forog. Újpest kormere után, a 16. percben Takács átkigyózik a védelemre, jó helyzetbe kerül, de lövése a kiráhnál Achtról kiptat. Nagy kavarodás támad és a labda újra Takács II. el ékerül, aki most élesen lö a sarokba:

Borsányi a gólvonalon állva, menti a biztos gólt. Mindenki az újpesti kapu elé húzódott és most P. Szabó rohan le teljesen szabadon. Mészárosnak ad be, aki senkítől sem zavarva lö: Siflis nagy bravúrral véd. Ujól a Ferencváros csatárok teremtenek izgalmas helyzeteket. Tánecs centerét Takács II. kapásból lövi, Acht azonban szépen véd. A 23. percben

Ferencváros—Újpest 2:1 (0:0)

Újpesti stadion. — 30.000 néző. — Bíró: Magyar János

A Közép-európai Kupa hőse, Újpest csapata alul maradt a Ferencvárossal vívott nagy küzdelemben. A kitűnő időben óriási közönség Réste föl a távoli stadiont, ahol példás rend, kitűnő talajú pálya fogadta a nézőket, Újpest felé nem volt baj a közkedéssel, mert autóbusz és különvillamos volt elég, visszafelé azonban a sok közkedési eszköz torlódása miatt csak a legnagyobb nehézséggel volt lebonyolítható a forgalom. A nagy meccs első játéka gólnélküli döntetlennel hozott és így a közönség fokozott várakozással leste a „derby” kezdetét. Végre gólt akart látni. A mérkőzés nem hozott csalódást. Óriási iramban folyt le 90 perc és a változatos játékból rengeteg izgalmas jelenet akadt.

Mind a 22 játékos szívvel-leléssel küzdött a labdáért.

de a mérkőzés mégsem volt durva, csak férfisan kemény. Az eredmény érdekesen alakult ki. Az első féldióban a Ferencváros mutatkozott jobbnak, de gólt a sok helyzet ellenére, egyik csapatnak sem sikerült szereznie. A második féldió első felében a felkes újpestiek megszerezték a vezető gólt és ekkor percekig olyan volt a helyzet, hogy az újpesti győzelem nem marad el. Ekkor azonban kiegyenlített a Ferencváros és most már mindenki az 1:1-es eredményre nyugodott bele. A meccs végén azonban

a bíró Fogl III-at és Turait kiállította, ami az Újpestet sújtotta jobban, mert védelme oszlopát veszítette el.

Két perccel a befejezés előtt sikerült a Ferencvárosnak a győzelmet és talán a bajnokságot jelentő gólt belőnie. A mezőnyben Ferencváros játszotta a technikásabb futballt, az Újpest viszont lendületesebb volt. Mindkét ka-

pus nagy szerencsével védett, amit egy-egy porzó kapufa is bizonyított. A Ferencváros győzelme annál értékesebb, mivel a jól összedolgozott Újpestet saját pályáján verte meg, azonkívül gólküzdte Ansell és Takács II. is sérülten állt ki. Végeredményben egynek örülhetünk.

Mindkét csapat remekül játszott

és ha a Hungária pillanatnyilag ki is esett a nagy csapatok sorából, két világrészeiben is kiváló együttesünk mégis van: a Ferencváros és az Újpest.

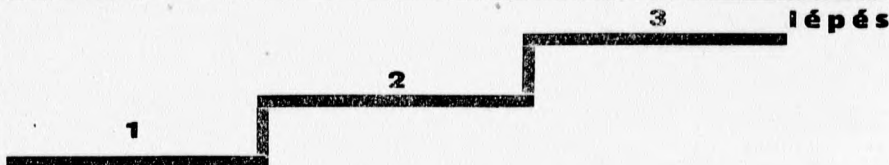
A derbygyőztes Ferencváros

A zöld-fehér csapat imponáló nyugalommal játszott ezuttal is, amikor ellenfele a vezető gólt megszerezte. Csatárainak több helyzete volt, mint az Újpestnek, de részint a balszerencse, részint Acht nagy akadály volt számukra. A kapuban Siflis kissé nehezen mozdított, néhány szép védésével azonban magárvonta a figyelmet. A két hátvéd jól szerepelt és jól rugott. Hungler mutatkozott kettőjük között valamivel jobbnak. A fődzetsorban Lyka nagy meglepetésre kiválóan játszott, Bukovinak csak periódusai voltak, míg Obitz végig megfelelt és ezuttal — könnyelmű sen volt.

A csatársor legjobbjai Tánecs.

ez a csodás technikájú szélső, aki Takács II-vel remek akciókat vezetett. Takács II. a meccs

Na késs egy perccel / kóstolj meg egy Merz-et!

az emberiség történetében:

1. Elektromosság
2. Rádió
3. Tungstram Báriumcső

A Tungstram Báriumcső jó híre Ausztráliától—Délamerikáig terjed: a Tungstram Báriumcsövek Magyarországból kerülnek a világforgalomba s mindenütt a magyar ipar kiválóságát hirdetik

Wilhelm megrugja Takácsot, aki jó ideig sántikál.

Ujpesti-körner kávetkezik, a másik oldalon meg Szeda-lacek az oldalháló találja el. A 33. percben Tán-cos rug kornert és Szeda-lacek lábáról csak ügyel-bajjal tudja Aht leszedni a labdát. Kvasz magas labdája Siflis fölött a felső kapufáról jut ki. Egy-egy körner a hátralévő idő eseménye.

Az Ujpest vezetgőiját hamar kiegyenlíti a Ferencváros

A második félidőt az Ujpest óriási előnáll kezdő. P. Szabó kornert Auer gyönyörűen fejezi el a gól-nak látszó labda a felső kapufára pattan. Aht váratlanul kornere ejt ki egy könnyű magas labdát. A 8. percben Auer labdjával P. Szabó lerohan és a kapu mellé gurít. Most az Ujpest látszik jobbnak és a gól a levegőben lóg. Siflis Spitz elől szedi föl a labdát, majd Mészáros ront egyszerű helyzetben. Lyka sérülése kelt most nyugtalanságot, de később nagyobb izgalomra is van ok. Takács lövése Aht-ról visszapattan és a ferencvárosi csatár a földön fekvő kapus fölött — nagy meglepetésre — a felső kapu-fának emeli a labdát. A visszapattanó labda már a közben föltápaszkodott kapusé. A 22. percben P. Szabó felpályáról indul. Lyka buktatja, de a labda nála marad, a bíró tehát nem füttyöl.

P. Szabó bekanyarodik és éles lövéssel gólt sze-rez (0:1).

A zöld-fehérek a tacesbíróhoz rohannak, aki Lyka faulját leintette, de a bíró a határbíró meghallga-lása után sem változtatja meg ítéletét. Ujpest még egy kornert ér el, majd Stréck lövi Auer szabad-rugását — kapu fölé. A 31. percben

Turai Tánocsnak ad, ez Takács elé passzol, aki fordulással remek félmagas gólt lö (1:1).

A gólrá fokozódik az iram, de most már a Ferenc-város irányítja a játékot. A 37. percben szabad-rugását az ujpesti kapu előtt.

Turai és Fogl III. csaknem összeverekednek a helyezkedésnél.

befut a bíró, tacesbíró, nagy kavardás keletkezik. Magyar bíró kiállítja mindkét játékost, ami fölött szenvedélyes vita indul a pályán a játékosok és bí-rák között. Végre háromperces szünet után folyta-tódik a játék és Takács II. kapu mellé lövi a sza-badrugását. Fogl III. helyére Auer vonul hátra és most már hirtelen puskaporossá válik a hangulat. A bíró ítéletét egyik bírót sem fogadja megelégedés-sel, különösen az Ujpest hivói elégedetlenek. Durva-ságok tarkítják azután a játékot. Az Ujpest védelme megbomlott Fogl III. kiválásával és

a Ferencváros döntő fölénybe kerül.

A 43. percben Takács II. lövéshelyzetbe jut. Aht ki-rohan, de már csak annyit érhet el, hogy nem hagyja a csatárt löni, csak — gurítani. A kapuban Borsányi áll, aki

röviden rugja ki a labdát, pontosan Szeda-lacek elé, aki az üres kapuba közelről gólt lö (2:1). Idő már alig van hátra. A nagy esata elődött.

A Ferencváros boldog, az Ujpest elkeseredett

A pályán ezerszáma leng a zöld-fehér zászlóska és a ferencvárosiak ujjongva éljenek a győzelmü-k.

Hungária—Kispest 1:1 (1:0)

Hungária-ut. — 3000 néző. — Bíró: Iváncsics

Ugy tűnt föl az egész mérkőzés, mintha a Hungária belső csatártrója a gólképtelenség paródiáját akarta volna bemutatni.

Ha csak egy gólképes csatárunk van a kék-fehéreknek, legalább hat góllal nyerik meg a mérkőzést,

de hiába dobta a Hungária pompásan dolgozó halvesora állandóan frontba a csatársort, a te-hetetlen belső csatárokat könnyen szerelte le a Kispest védelme. A mult vasárnap gyámol-talan Dénes olyan remek stílusban és szeren-esével védte kapuját, hogy szinte örülhetett — volna a Hungária az egy gólos győzelmének, ha Ujvári öt perccel a befejezés előtt a ki-egylenítő gólt eredményező súlyos hibát nem csinálja.

A Hungária elejétől végig gölökben ki nem fejezhető fölényben volt.

De mit ér a fölény, ha a csatársor képtelen gölökkel rugni. A kék-fehérek a Sebes—Hauer—Bihámy belső trióval kísérleteztek, amely tel-jesen csődöt mondott. — Mig Bihámy és Hauer legalább a mezőnyben csináltak néhány formás akciót, Sebes valóságos kerékkötője volt a tá-madásoknak. Hírzer, ugyiszintén Tieska a jobb-

ket. Az ujpesti nézők szídják a sorsot, hogy éppen a meccs végén kellett gólt kapniok.

A Ferencváros öltözékében határtalan a boldog-ság.

A játékosok túlradó örömmel tárgyalják a mérkő-zés részleteit. Potyával alig lehet birni. Sorra eső-kolja a játékosokat, mindenkit dicser, mindenkit vi-gasztal. A drukkerhad mámorosan ünnepli csapatát. Kovács Fukszi, a kondíciótréner rejtétt könnyeket morzsol szét szemében. A Reggel a következő nyi-latkozatokat kapja:

Tóth, a csapat trénerre:

— A mérkőzés megérdemelt győzelmünket hozta, sőt nagybőv gólkülönbőségű győzelmet érdemeltünk volna. Turai kiállítása teljesen indokolatlan.

Turai:

— Testtel fődöztem Fogl III.-at, aki erre ne-kem ugrott és fojtogatni kezdett. A bíró a ha-tárbírák bejelentésére mindkettőnkét kiállított. Érthetetlen előttem, hogy miért szolgáltam rá a kiállításra.

Bukovi:

— Az Ujpest gólját megelőzően P. Szabó ve-zette a labdát. Ekkor Barina határbíró sza-bálytalanságot jelzett. Ennek tudatában védel-münk megállt és így kaptuk a gólt

Az Ujpest öltözékében mindenki a bíró szídjá, mert szerintük Fogl III. kiállítása súlyos bírói té-vedés volt.

Fogl III. így mondja el az esetet:

— A szabadrugásnál mellet tartottam föl Turait, nyomtuk csúcsát, de szabálytalanságot nem követtem el. Ekkor berohant a tacesbíró és bemondására mindkettőnkét kiállítottak.

Langfelder Ferenc, az Ujpest igazgatója ezeket mondja:

— Hallatlan balszerencsénk volt. A bíró nyo-mott bennünket, mert már Tánocs is ofsztájon volt az első gólnál. A kiállítással Turai fejjel ment neki Fogl-nak, így csinált Prágában is, ahol emiatt állították ki.

Bányai, az Ujpest trénerre:

— Csak annyit mondok, hogy ezt a meccset a bíró miatt veszítettük el.

Magyar János, a meccs bírāja a kiállításról ezt mondja:

— Szabadrugást ítéltem, amikor láttam, hogy Turait Fogl III. fojtogatja. Odasiettem és Fogl III. panaszokdott, hogy Turai me-zőboxolta őt.

Erre mindkettőjüket kiállítottam.

Csárdás Gusztáv határbíró:

— Amikor befutottam, a bíró már kiállította a két játékost, ami tehát nem az én bemondá-somra történt.

szélen kibővel-szebb akciókkal hozták vesze-delembe a kispesti kapuját, de beadásaikat soha-sem a partnerek, hanem a kispestiek két hát-védje fogta el. Kiténő volt Remmer, Mandl és Kléber, standard formájánál jóval gyöngébb Kocsis és Rebró, míg Ujvári nem kapott nehéz labdát, a szabadrugásból esett gólt azonban föltétlenül mentenie kellett volna. A Kispest-nél a közvetlen védelemnek jár ki teljes elismerés a váratlanul szép eredményért, amely rész-ben a szerencsének is köszönhető, mer

Hírzer és Sebes remekül helyezte labdát a kapufa tartotta föl.

A halvesor nagyon szorgalmasan és lelkesen segített a védelemnek. Kingrasztani csak a két szélső csatárt, Senkey II.-öt és Kisst sikerült, de ők sem zavartak sok vizet. Limbeckkel, az új balösszekötővel nem a legszerencsésbb vétele csinálta a Kispest, mert a jó alakú esatár minden akcióból lekészt.

A Hungária választ és így Kispest vezet a első támadásokat.

de Paczolay lövése célt téveszt. Rövidesen a kék-fehérek kerülnek frontba és Klébernek 16 méterről az ellenkező sarokba irányított labdája centimé-terekkel kerül el a háló. Ujvári hibás kirohanása ve-szélybe hozza a Hungária kapuját, de Remmer a gólvonalról ment. Hírzer újabb centerét kornere boxolja Dénes és Hauer—Sebes támadását is kornér áran menti a Kispest védelme. A 20. percben sza-badrugásból kornerral veszélyeztet a Hungária, de a

labda az üresen hagyot gól előtt szabadon álló Se-besnek a kezére pattan. A 22. percben Tieska sza-bad-rugás következik, amely

Bihámy fejről menthetetlenül a Kispest kapu-jába pattan (1:0).

Szünet után a Kispest kerül frontba. de Kiss támadását kornér áran menti a kék-fehérek védelme. A 7. percben Sebes balra passzított lab-dája a kapufára pattan, míg Sebes újabb lövését Dénes kornere boxolja. A 30. percben Paczolay, miután a határbíró megsértette, kiállítja és ezután következik a Kispest kiegyenlítő góljá.

Dudás 25 méteres szabadrugását a szorongatott Ujvári kiejti és a labda a kapuba gurul (1:1).

Budai Harihárom—Attila 0:0

Hungária-ut. — 1500 néző. — Bíró: Himmler

Tipikus szezonvégi mérkőzés, amelyet val-góssággal végigágitott a közönség.

Egyetlen olyan akció sem indult, amely elsőszálya futballra emlékeztetett volna.

A két csatársor szinte menekülni igyekezett a labdától, ugy, hogy a kapuvédeknek alig volt alkalmuk a játékba beleavatkozhatni. A meccs tulajdonképpen a két hátvédpar küz-delme volt és itt Oláh—Löwyt és Kutik—Dan-kót labdabiztos játékuikért egyformán meg lehet diésérni. A két halvesorból Kaltenecker I. magaslott ki intelligens irányító játékaival, de hiába kapott labdákat a csatársor, Ember, Kaltenecker II. és Himmer nem tudott velük mit kezdeni, amint hogy a miskolciaknál ép-pen Opata és a balszélő Hajós mondott eső-dőt, aki pedig pompás helyzeteivel egymaga is megnyerhette volna a meccset.

Az első 20 percben inkább az Attila irányítja a játékot, a szélső csatárookra alapított miskolci támadások azonban eredménytelenek.

Szünet után a budaiak kerülnek fölénybe. Ember meccs szabadrugása közvetlenül a lec föltöt simit el. Finisbe csak az utolsó öt percben kezd a két csapat. Ekkor a szerencse mentette meg mind-két kaput a góltól.

Somogy—Bástya 1:1 (1:1)

Kaposvár. — 2000 néző. — Bíró: Klein Á.

A két vidéki rivális mindvégig szép és erős-iramu mérkőzést vívott egymással. Az eredmény megfelel a játék képének.

Az első félidő Somogy-ostrommal kezdődik és So-mogyi bombája kapufáról vágódik a mezőnybe. A 10. percben az új akvizíció,

Presovszky Jakubot szökteti, aki áttöri a védel-met és helyezte gólt lö a balsarokba (1:0). A kigyengültes sem késik soká. Solti lefutás után Póssáknak adja a labdát. A center

a gólhelyzetben lévő Kitzlnek passzol, aki szép lövéssel kiegyenlít (1:1).

Szünet után a hazai együttes kerül fölénybe, de a nagyszerűen funkcionáló szegedi védelmen minden támadásuk hajótörést szenved.

Elég volt a szenvedésből!

Mintha ujjászületne a lába a Szent Rókus lábsósfürdőtil

Egyszerű, jól bevált és nem költséges módszer az alábbi, mely lehetővé teszi, hogy még egy napot sem kinődjünk a lábainkkal. Elégendő, ha egy evokanányi Rókus-lábsót fölölünk egy lavor jó meleg vízben ad-dig, míg a fölsszabaduló oxigén a vizet térszerűvé változtatja. Ebben a jótékony lábfürdőben áztatjuk lábainkat vagy 10-15 percre, mely idő alatt a felfűré-sek, gyulladások, fájdalnak egy csapásra megszűnnek. Ezen lágy, tejszerű folyadék behatol a porusokba, meg-puhítja, fölsvívja a legfájdalmasabb bőrkeményedéseket és tyukszemeket, elmulasztja a boka duzzadását és a legelhanyagoltabb lábakat tökéletesen rendbehozza. Egy nagy csomag Rókus-lábsó ára 1 pengő 28 fillér. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban.

Házikabátok, pyjamák

legolcsóbban, nagy választékban

SCHWARZENBERG

uridivatüzletében

Budapest VI, Teréz-körut 18 (Oktogon-tér)

III. kerület—Bocskay 0:0

Megyeri-ut. — 10.000 néző. — Bíró: Bíró Sándor

A derbimeccs előtt lefolyt mérkőzés közepes sportot nyújtott. Gyöngye csatársorok jól működő védelmek: gólmegments eredmény. Mindkét oldalon

a gólhelyzetek tömegét hagyták ki a gólképtelen csatárok,

s ami kevés labda a kapukig eljutott, az a jól védő kapusok zsákmánya lett.

A III. kerület legjobbjára Fehér kapus volt, aki végig kitűnően védett. A debreceni csatársorban Markos nagyszerű játéka magasított ki, de egyedül mitsém kezdhetett.

A mérkőzés III. kerületi támadással indul, de Konyor jó helyzetben mellékelni a labdát. Füljön a Bocskay is és változatos támadások veszélyeztetik a kapukat. Szembetűnő a csatárok kapucniái tehetlensége.

A második félidőben a Bocskay Markos révén teljesítés támadásokat indít, de az őbudai védelem a helyén van. A III. ker. lefutásokkal veszélyeztet. Az utolsó percek változatos játékokat hoznak. A 42. percben Mertin kiszökik, bombája a felső sarokba tart, de Fehér bravurosan véd.

Pécs-Baranya—Nemzeti 3:0 (3:0)

Pécs. — 3500 néző. — Bíró: Viczenik.

A Pécs-Baranya egységes, lelkes játékkal megérdemelte a két pontot. Az első pécsi győzelem főleg Kautzky elsőrangú játékának köszönhető.

A Pécs-Baranya kezd és Kautzky irányításával rombozza a Nemzeti kapuját. A 14. percben Kovács—Tritz—Kautzky a labda útja és utóbbi félmagas lövéssel gólt lő (1:0).

Néhány percre rá a Nemzeti védelem hibát vét, a labda Ötvödyhöz kerül, aki habozás nélkül a hátába juttatja a labdát (2:0). A 42. percben Wetzter—Tritz—összejáték, amelyből megszerzi az utolsó gólt (3:0).

A második félidőben lábakap a Nemzeti is, de Szulik minden lövést véd.

Csak 1:0-ra verte a Sabária a Merkur. A második liga vezető csapata, a Sabária, amint Szombathelyről jelentik A Reggel-nek, a már fölösztelt, de reaktivált Merkur ellen 1:0 (1:0) arányú minimális győzelmet aratott. — Zala-karizsa—Józsefváros 2:1 (1:1). — Kossuth—Soroksár 2:2 (2:1). — Turul—Terézváros 6:1 (3:0:0). — A Vasas—Vác FC ligamérkőzés elmaradt, helyette barátságos meccset játszott a két csapat, amelyet 3:1 arányban a Vác FC nyert meg.

A BSE került az amatőrbajnokság élére. Az I. oszt. amatőrbajnokság vasárnapi fordulóján néhány váratlan eredményt hozott. A BSE az MTK-t fölényesen verte és így az első helyre került. Eredmények: FTC—PSC 4:2 (0:1). — Törökvas—Postás 3:2 (1:0). — BTC—VII. ker. TVE 4:0 (2:0). — BEAC—UTE 3:1 (1:0). — BSE—MTK 4:0 (2:0). — Beszkárt—33 FC 2:1 (2:0).

Külföldi futball. Bécs: Rapid (Horváth nélkül)—Vienna 0:0. Austria—Hakoah 3:0. — Prága: Slavia—Bohemians 4:3.

Olasz bajnoki eredmények. Alessandria—Juventus 1:0 — FC Torino—FC Bologna 0:0.

A FIFA végrehajtóbizottsága Genovában ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy fölkerik az egyes országok futballszövetségeit, büntessék meg azokat a játékosokat, akiket válogatott mérkőzésen bírói ütéssel szorít ki a játékból.

Stockholm—Budapest 3:2. Stockholmból jelentik A Reggel-nek, hogy a Stockholm—Budapest városközi teniszmérkőzést 3:2 arányban a svédek nyerték meg. Vasárnap az utolsó két egyes játszmát bonyolították le. Kehrling 3:6, 7:5, 4:6 és 6:3 arányban megverte Malmströmöt, de Aschner 6:2, 6:3, 6:4-re kikapott a svéd bajnok Östbergől.

Az ifjúsági öklívólabajátszóban kiírt Salm-serleget a BTK 22 ponttal nyerte meg. Légsúly: 1. Köváczy (Kispesti AC), 2. Jano (Kőbánya AC), 3. Kolozsvári (MÁV). — Bútorlányok: 1. Geresin (B. Vas), 2. Cserevcsy (BTK), 3. Harangi (MÁV). — Pehelysúly: 1. Lovass (BTK), 2. Tóth (Kispesti AC), 3. Farkas (BTK). — Könnyűsúly: 1. Szabados (MTK), 2. Mészáros (FÖTE), 3. Szamosi (UTE). — Weltersúly: 1. Szatmári (UTE), 2. Várady (BTK), 3. Csukai (Sparta). — Középsúly: 1. Bognár (BTC), 2. Rozsa II. (TTC), 3. Magyar (BP Vas.). — Kis nehézsúly: 1. Kőszegi (MÁV), 2. Berkes (BTK), 3. Hudecz (TTC). — Nehézsúly: 1. Kőrösi (BTK), 2. Pásztor (Sparta), 3. Kárpáti (MÁV).

Salamander SC—Hálókoesigár 3:3 (bajnoki futballmérkőzés). — Salamander SC női hazenacsapata—Vasas SC 2:1.

MICHELINPNEU AUTOFOLTSZERELÉSEK CITROËN-ÉS FORD-ALKATRÉSZEK TELEFON: Aut. 221-97, 288-63 NAGY JÓZSEF VI. ANDRÁSSY-UT 34

Budapest válogatott birkózói váratlanul fölényes győzelmet arattak a nürnbergiek fölött

A hét nürnbergi birkózó közül csak a világbajnok Leucht győzött. — Az első ízben válogatott Gyarmathy pontozással verte a stockholmi olimpiászon második helyezett Gerstackert. — Kárpáthy, Matura és Badó dobták ellenfelüket Budapest—Nürnberg 19:6

(A Reggel tudósítójától.) A budapesti „Nürnbergi Hét” egyetlen sportesceményként vasárnap este Budapest és Nürnberg legjobb birkózói mérköztek meg egymással a régi képrészlőházban. Hét-hét birkózó került egymással szembe, akiknek nivós küzdelmeit nagy és lelkes közönség tapsolta meg.

A Zomboryt, Keresztet és Pappot nélkülöző magyar csapat váratlanul fölényes győzelmet aratott a kitűnő nürnbergiek fölött.

A közönség érdeklődése jogosult volt, mert hiszen a magyar csapatban három Európa-bajnok (Magyar, Tunyoghly és Badó) szerepelt, a nürnbergi csapatban pedig Leucht amsterdami olimpiai bajnok és Gerstacker, a stockholmi olimpiászon második helyezettje. Sportkörökben eldöntetlen eredményre számítottak, annál nagyobb szenzáció keltett a budapesti csapat 19:6 arányú győzelmé.

A legörvendetesebb meglepetéssel Gyarmathy (Testvériség) szolgált.

aki most volt első ízben válogatott, de máris a német birkózók dajánja, Gerstacker fölött aratott pontozásos győzelmet. Kárpáthy, Matura és Badó két vállra fektették ellenfelüket, míg Tunyoghly és Szabó pontozással győztek. Az egyetlen nürnbergi győzelmét a világbajnok Leucht vívta Magyar fölött.

Részletes eredmény:

- Légsúly: Gyarmathy (B.) pontozással győz Gerstacker (N.) ellen. Pont 3:1. Pehelysúly: Leucht (N.) pontozással győz Magyar (B.) ellen. Pont 4:1. Könnyűsúly: Kárpáthy (B.) dobja Wohlhabert (N.). Pont 7:1. Középsúly: Matura (B.) dobja Kuspárt (N.). Pont 10:1. Nagyközépsúly: Tunyoghly (B.) pontozással győz Hamper (N.) ellen. Pont 13:5. Kisnehézsúly: Szabó (B.) pontozással győz Erble (N.) ellen. Pont 16:6. Nehézsúly: Badó (B.) dobja Lämmermann (N.). Pont 19:6.

A favorit MAC minimális pontkülönbséggel győzött a Vasas ellen Budapest mezeli bajnokságában

Az ifjúsági csapatbajnokságot az MTK nyerte. — Egyéni győztes a szentlőrinc közöli Szerb (MAC), az ifjúságiak között Verbőczy (BBTE)

(A Reggel tudósítójától.) A szezon utolsó klasszikus atletikai versenyt, a budapesti kerületi mezeli bajnokságot vasárnap délelőtti rendezte meg a MASz a Kisrákoson, az előző napi esőktől alaposan fölázott talajon. A szenior bajnokságban mindössze 27-en indultak, akik közül negyven föladták a küzdelmet, az ifjúsági verseny 40 indulója közül pedig csak 25-en értek a célba. A szenior egyéni bajnokság

a favorit Szerb (MAC) győzelmével végződött.

Az ifjúsági bajnokság szintén favoritgyőzelméssel zárult: Verbőczy (BBTE) elsőként. Amióta nagyobb meglepetést keltett, hogy a szenior csapatversenyben a MAC mindössze három ponttal tudta megvédeni a bajnokságot a meglegelőn jó futó Vasas csapata ellen, míg az ifjúsági csapatversenyben a favorit Vasas és MTE előtt az MTK hódította el az első helyet.

Szeniorverseny 8300 méter:

- 1. Szerb (MAC) 31 p. 32 mp. 2. Szabó (MAC) 31 p. 37 mp. 3. Németh (MTE) 31 p. 57 mp. 4. Lendvai (Vasas). 5. Gergely (Vasas). 6. Belloni (MAC). 7. Majorosi (ESC). 8. Eper (ESC). Száz méterrel nyerve. — Csapatverseny: 1. MAC (1+2+4+12+17) 38 pont. 2. Vasas (1+5+9+10+13) 41 pont. 3. MTE 49 pont. 4. ESC 74 pont.

Ifjúsági verseny 4200 méter:

- 1. Verbőczy (BBTE) 16 p. 25 mp. 2. Cserháti (MTK) 16 p. 34 mp. 3. Bárczi (MTE) 16 p. 38 mp. Harmadikkal nyerve. — Csapatverseny: 1. MTK (2+4+5+7+13) 31 pont.

A WAC nyerte Ausztria vízipóló-bajnokságát

Bécs, november 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Ma tartották meg a vízipóló-bajnokság utolsó mérkőzését a WAC és a Hakoah csapatai között. A mérkőzés a WAC csapata könnyen nyerte 7:2 arányban és ezzel a győzelemmel a bajnokságot is megnyerte.

Kiadja: Lázár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvényintézeténél. Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató Világosság könyvnyomda Rt., Budapest, VIII. Conti-utca 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

PAPAGAJ KABARE VARIETE DANCING Műsor 11 órától 2-ig. Tűz 6-ig.

Lósport

Megyeri lóversenyek

Az a gravitációs erő, amely vasárnap délután Ujpest felé vonzotta a tömegeket, a megyeri verseny pályának is juttatott bőven az érdeklődésből. Senki sem hitte el, hogy szeszony van, utolsóelőtti verseny nap, különösen az ölesőbb helyen, ahol rokkadási megtelt a tribün. A sport feljes egészében a nagy érdeklődéshez igazodott. Hatalmas mezőnyök érdekes végküzdelmek egymást váltották, az újraversenyekben sorozatos bukások voltak s egy-két komolyabb sérülés is történt. Az első futam I részvétele egyhamissal bukott el az akadályokon. Metropole és Nyulokara újra fölléti lovása s ebben a sorrendben érték be a 3600 méteres akadályverseny előkarakájához. A gátversenyben Campana jobb oldalról mutatkozott s multikori riválisát, Alamszuit, amely az utolsó gátig vezetőit, a célban biztosan legyőzte. A 3 évesek gátversenyében a sokáig rossz pozícióban fekvő Nebulo vezetete Steczák energikus lovaglásával győzelmére. A Szentmihály-díjban a rég esedékes Adonis várára lovagolva győzött. A kétévesek handikapjában a biztos nyereső Csitrit megóvták szorítás címén. Az igazgatóság hosszasan tanácskozott a Gabriel- kontra Györffy-pörben, míg a szerencsés Gabriel javára döntött. A két handicapot az istállótlarsak közül ellenárgoltabb Baksis és az öregulny Annaból nyerték.

Részletes eredmény:

- I. futam: 1. Metropole (5) Tomka, 2. Nyulokara (4) Klánszky. Fm.: Potva, Rokoko. Számth. Tot.: 10:80. II. futam: 1. Campana (11) Csató, 2. Alamszui (2) Steczák, 3. Magdolna (5) Kovács G. Fm.: Szorgalmas, Próbola, Bokros, Antúnia. Ki tudjat! 3h. 1h. Tot.: 10:26, 11, 14, 21. III. futam: 1. Nebulo (13) Steczák, 2. Tambó (6) Kovács F., 3. Dolmány (12) Dósi. Fm.: Nanda, Missy, Agoston, Tarant, Bicskás, Kék Ibolya, Rocz Pall. 2h. 2h. Tot.: 10:26, 16, 26, 45. IV. futam: 1. Adonis (2) Dósi, 2. Öreg Signora (4) Szilágyi, 3. Patróna (6) Rozsa. Fm.: Pasita, Szimusz, Sarkány, Retsky Bandi, Hurry-hurry. 1h. 2h. Tot.: 10:31, 14, 15, 17. V. futam: 1. Csitri (3) Szilágyi, 2. Rege (4) Csezkovits, 3. Arends (3) Blaskovits. Fm.: Buborék, Lueretia, Bakker, Sajo, Arny Gredi, Pillanok, Bataton, Túpi, Sopron, Felbő Buzsi, Makess, Szanda, Mazarka, Szomszédasszony, Győr, Hetykelány. 1h. nyakth. Tot.: 10:39, 19, 25, 16. VI. futam: 1. Baksis (5) Kaszian, 2. Baekfisch (4) Klímcska, 3. Porto (3) Blaskovits. Fm.: Mirabelle, Gömör, Madár, Basaharez, Talált kincs, Keepske, Dubal, Sarvigyon, Nyakth. 1h. Tot.: 10:38, 28, 18, 20. VII. futam: 1. Annaból (5) Egodi, 2. Róna (8) Sajnovits, 3. Cobra (8) Horváth K. Fm.: Rab Ráby, Kallistó, Hozonyi, Salyva, Fny Wunderlich, Emeletes 161, Temesvár, Előjáró, Maga, Kirgiz, Moutana.

Bécsi lóversenyek

Vasárnap egy 1200 méteres kísérleti jellegű verseny, a Pelzmond Preis került lefutásra. A díjat a Rotschild-istálló 2 éves, Pas de Calais vitte haza. A győztes favoritot Balog lovagolta. Lanson lett második.

Részletes eredmény:

- I. futam: 1. Kamerad (5:10) Szenté, 2. Dashing Girl (1:5) Balog. Fm.: Danubienne, Sindbad, Oread. 2 1/2h. 8h. Tot.: 10:15, 11, 11. II. futam: 1. Marathon II. (1:5) Schejbal, 2. Flash light (1:5) Szabó L. H. Fm.: Osculum, Psldie. Felj. 1h. Tot.: 10:21, 12, 15. III. futam: 1. Eiswind (3:10) Weckermann, 2. Binala Fm.: Clarence, Laureatus, Szepők. 1 1/2h. 4h. Tot.: 10:35, 15, 16. IV. futam: 1. Pas de Calais (8:10) Balog, 2. Lanson (1:5) Schejbal, 3. Erprinzz (5) Stirczula. Fm.: Sáfár, Wolat. 2h. 5h. Tot.: 10:16, 12, 12. V. futam: 1. Wilhelmine (6:10) Weisengr, 2. Voigtlander (1:5) Byroc. Fm.: Caruso II., Saint Louis. 2 1/2h. Tot.: 10:18, 11, 11. VI. futam: 1. Szelodon (5) Szenté, 2. Zsófi (2:5) Stecker, 3. Hop-Toy (4) Schejbal. Fm.: Eisberg, Herakles, Ezerés, Valencia, Kismet, Pellit. 3h. 1 1/2h. Tot.: 10:72, 24, 37, 16. VII. futam: 1. Lu (1:5) Schejbal, 2. Gallione (3:5) Német, 3. Toseana (6) Valentin. Fm.: Red Dragon, Kluoprinzz, Sára, Szegénylány, Loreley, Alhambra II., Sweatbread. Felj. 3h. Tot.: 10:21, 15, 30, 22.